

DRAUGAS

PERIODICALS
January 12,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, SAUSIO - JANUARY 12, 2001

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01/11/01

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.8

Kaina 50 c.

Dešinioji ir kairioji opozicija peikia vadovų keitimo vaju

Vilnius, sausio 11 d. (Elta) — Dešinioji ir kairioji opozicijos atstovai peikia valdžią dėl prasidėjusio ūkio vadovų keitimo, pasigenda rimtos argumentacijos ir speja, kad tai daroma siekiant svarbiuose postuose įtvirtinti „savus“.

Anot Seimo Konservatorių frakcijos nario Jurgio Razmos, dabar vykstančiuose reikiuose, primenantuose chaosą, labiausiai pastebimas valstybės kontroliuojamų įmonių vadovų, kitų pareigūnų keitimai. Parlamentaro teigimu, tokių intensyvių veiksmų šioje srityje per tokį trumpą laiką nebuvo ėmusi nė viena iki šiol buvusi valdžia. Jis taip pat pasigedo aiškių priežasčių, kodėl keičiami vadovai. Ypač J. Razma stebėjosi „Lietuvos energijos“, „Lietuvos dujų“, „Lietuvos geležinkelių“ vadovų, kuriems dirbant pagerėjo ūkinės veiklos rezultatai, keitimu.

„Toks įspūdis, kad į visus postus norima pastatyti savus žmones“, sakė J. Razma. Jis

taip pat apgailestavo, kad kol kas neišsklaidyti įtarimai apie „kzokius slaptuosius protokolus, pasirašytus prie Naujosios politikos koalicijos sutarties, kuriuose išdalyti ne tik politiniai, bet ir svarbūs ūkio postai, neturintys priklausyti nuo politinės daugumos pasikeitimo“.

Panašiai vadovų kaitą vertino ir kairioji Seimo opozicija. „Nesimpatišku“ dalyku tai pavadino socialdemokratinės koalicijos frakcijos narys, Seimo vicepirmininkas Česlovas Juršėnas. Anot jo, vadovus reikia kaitalioti, tačiau dabar susidaro įspūdis, kad keičiami siekiant pastatyti savus.

Seimo opozicijos vadas Vytenis Andriukaitis taip pat pasigedo paaiškinimų, kodėl tai daroma.

Artimiausiu metu socialdemokratinės koalicijos frakcijos ketina pasikviesti ūkio ministrą Eugenijų Maldeikį ir paprašyti išsamaus ministro atsakymo.

Vilniaus meras keliauja po Afriką, miesto problemos stovi vietoje

Vilnius, sausio 11 d. (BNS) — Prieš porą mėnesių Vilniaus meru tapęs liberalas Artūras Zuokas nemokamų atostogų trim savaitėms išvyko į egzotišką kelionę po Afriką.

Kaip pranešė „Lietuvos žinios“, A. Zuokui atostogaujant Kenya, skolose paskendusiame Vilniaus savivaldybėje stringa anksčiau žadėta griežta reforma.

Revizijų departamentas, baigęs Vilniaus savivaldybės tikrinimą, savo išvadas prokuratoriui galės pateikti tik sulaukęs Afrikoje atostogaujantį sosto mero parašo. Revizoriai baigė dar ankstesniojo generalinio prokuroro Kazio Pėdvyčio paskirtą Vilniaus miesto savivaldybės ūkinės finansinės veiklos dokumentų patikrinimą, jo išvadų laukiama tiriant baudžiamąją bylą dėl galimo piktnaudžiavimo tarnyba savivaldybės švietimo skyriuje.

Tačiau, pasak Revizijų departamento direktoriaus Algirdo Breivės, revizijos medžiaga Generalinei prokuratoriui bus perduota tik tada, kai su ja susipažins šiuo metu atostogaujantis Vilniaus meras A. Zuokas.

Revizijų departamento duomenimis, per trejus metus Vilniaus miesto savivaldybė nesumokėjo 105 mln. litų mokesčių, nors 21 mln. litų buvo išdalyta darbuotojų premijoms.

Tyrimas pradėtas Generalinei prokuratoriui gavus Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmąją medžiagą apie tai, kad dėl galimo piktnaudžiavimo tarnyba Vilniaus miesto

* **Kauno miesto valdžia baigia „kadru valymą“.** Po vadavimo „perversmo“, kai Laives sąjunga atsisakė savo įsipareigojimų koalicijos bendrininkams Naujajai sąjungai (socialliberalams) ir sudarė vieną sparną su konservatorių bei keliomis kitomis partijomis, iš įvairių atsakingų postų baigiami šalinti opozicijoje atsidūrę socialliberalai.

savivaldybėje nesilaikoma finansinės drausmės, į valstybės biudžetą nepervedami fizinių asmenų pajamų mokesčiai.

Vilniaus savivaldybė pati kreipėsi į teismą, pateikdama 129 mln. 456,800 litų ieškinį vyriausybei, mat 1997-2000 m. vyriausybė didino pedagogų atlyginimus, nustatė naujus „Sodros“ įkainius, tačiau papildomų lėšų tam neskyrė.

Didžiulės skolos — ne vienintelė Vilniaus savivaldybės problema. Vos tapęs meru, A. Zuokas pažadėjo radikaliai pagerinti savivaldybės valdinių darbą ir smarkiai sumažinti biurokratizmą šioje įstaigoje.

A. Zuokas nemokamų atostogų, savivaldybės tarnautojų teigimu, išvyko dar prieš Naujuosius metus, o į darbą turėtų grįžti sausio viduryje. Dienraščio žiniomis, šiuo metu jis su šeima ilsisi Afrikoje, Kenya kurorte, ten sutiko ir Naujuosius metus.

„Mažeikių nafta“ vėl stokoja pinigų

Vilnius, sausio 11 d. (BNS) — Į Lietuvą atvykęs susivienijimo „Mažeikių nafta“ valdytojas JAV bendrovės „Williams International“ prezidentas John Bumgarner ketina prašyti Lietuvos vyriausybės kreditų nuostoliuose skendinčiai Mažeikių imonei, ketvirtadienį rašo dienraštis „Lietuvos rytas“.

Pasak „Mažeikių naftos“ konsultanto Aleksandro Abišalos, jei susivienijimui reikia naujų kreditų, vyriausybė yra įsipareigojusi jų duoti. Taip pat jų yra įsipareigojusi duoti ir „Williams“. Vyriausybė turi paskolinti 472 mln. litų, „Williams“ — 236 mln. litų.

Vyriausybės garantijas numatytiems skolinti lėšoms yra suteikęs Seimas. Iš karto po to, kai buvo sudarytas susivienijimas, vyriausybė ir „Williams“ jam paskolino po 300 mln. litų.

Finansų ministro Jono Liongino teigimu, 472 mln. litų



Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius (antras iš dešinės) įteikia atminimo pažymėjimą tūkstantajam Lietuvos kariškiui, išvykstančiam anglių kalbos studijoms į užsienį. Karinių oro pajėgų majorui Ovidijui Eitminavičiui. Atsiveikimo ceremonijoje dalyvavo ir Lietuvos kariuomenės vadas, brigados generolas Jonas Kronkaitis (dešinėje).

Į mokslus užsienyje išlydėtas tūkstantasis Lietuvos kariškis

Vilnius, sausio 11 d. (BNS) — Krašto apsaugos ministerija į anglų kalbos mokslus užsienyje, ši kartą — Kanadoje, išlydėjo tūkstantąjį Lietuvos pareigūną — Karinių oro pajėgų majorą Ovidijų Eitminavičių.

Ketvirtadienį krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius O. Eitminavičiui įteikė atminimo pažymėjimą. „Tai ne simbolinis, ne statistinis, o kokybinis mūsų veiklos įvykis“, sakė L. Linkevičius. Jis pažymėjo, kad „skaiciuodavome savo žmones, gavusius išsilavinimą Vakaruose, vienetais, dešimtimis, šimtais, ateis laikas — skaiciuosime tūkstantais“.

Sveikindamas O. Eitminavičių, kariuomenės vadas, brigados generolas Jonas Kronkaitis sakė, kad „drauge su tūkstantojo besimokančiojo pažymėjimu ateina ir atsakomybė“. „Linkiu grįžti ir gerai kalbėti angliškai“, sakė generolas.

Krašto apsaugos ministerija turės sumokėti tik už jo sveikatos draudimą. Visas kitas išlaidas padengs Kanada.

Šiuo metu įvairiose užsienio karo akademijose, mokyklose

ar kitose karinėse įstaigose studijuoja ar tobulinasi 108 lietuviai.

Dažniausiai tokios kariškių studijos Lietuvai nieko nekainuoja arba kainuoja nedaug (kartais tenka mokėti už bilietus ar draudimą).

Nuo 1992 metų mokytis į už-

sienį buvo išsiųsti 995 pareigūnai. Daugiausiai — į Vokietiją — 258, JAV — 153, Daniją — 144 bei Kanadą — 113, Švediją — 76, Didžiąją Britaniją — 46, Lenkiją — 33, pastaruoju metu aktyvėja bendradarbiavimas su Prancūzija, kur studijuoja 33 lietuviai.

Krašto apsaugos darbuotojai yra mokėsi iš viso 22 užsienio valstybėse.

Balkanuose tarnaujantys

lietuviai sveikata nesiskundžia

Vilnius, sausio 11 d. (BNS) — Iš Balkanų grįžę Lietuvos kariai teigia, kad jautiasi puikiai ir sveikatos sutrikimais nesiskundžia.

Trečiądienį vėl vakare Šiaulių Zoknių oro uoste nusileido Lietuvos karių oro pajėgų lėktuvas An-26, kuriuo iš Kosovo ir Bosnijos atostogų parsikrėdo 25 taikdariai. Kartu su artimaisiais juos pasitiko karo medikai informavo karius, kad ketvirtadienį jie turi atvykti į Vakarų brigados igulus ambulatoriją pasitikrinti sveikatos.

Patys kariai žurnalistams sakė, kad yra sveiki ir jautiasi gerai. Prieš kurį laiką iš Lenkijos atvykę žinovai tikrino taikdarius sveikatą, jų tarnybos sąlygas ir nieko įtartino nenustatė.

Kaip žinoma, karių sveikata tikrinama po Europoje kilusio susirūpinimo dėl vadinamojo „Balkanų sindromo“.

Lietuvos krašto apsaugos vadovybė ne kartą pareiškė, kad toje Kosovo provincijos teritorijoje, kur tarnauja Lietuvos taikdariai, radioaktyvus NATO ginklas naudotas nebuvo. Lietuviai dislokuoti pietry-

nėms. „Jeigu būtume norėję, derybas būtume sustabdę jau seniai, bet mes visada rodome iniciatyvą, kad būtų pasiektas kompromisas. Galėjome po „Mažeikių naftos“ privatizavimo (1999 m. spalį - BNS) nebetiekti naftos, sakyti kad nekalbėsime, bet taip neįvyko. Yra jėgų, norinčių, kad susipyktume, išvalytume rinką, bet mes to nesiekiamo“, teigė „LUKOil“ atstovas Ivan Paleičik.

Spėjama, kad „Williams“ pradės aktyviau dirbti su Rusijos naftotiekiais kontroliuojančia bendrove „Transneft“, nuo kurios nemažai priklauso Rusijos ir Kazachstano naftos eksporto į Lietuvą reikalai.

tinėje Kosovo dalyje aplink Kačaniko miestą.

Iš viso įvairiose užduotyse ir įvairių laikotarpiu Balkanuose tarnavo per 400 lietuvių karių. Nuo 1999 m. pavasario iki 2000 m. pavasario Kosove tarnavo dvi karių grupės po 30 žmonių. Šiuo metu Bosnijoje ir Hercegovinoje tarnyba atlieka 74, o Kosove — 30 Lietuvos karių.

Visų karių sveikata tikrinama kartą per tris metus, taip pat prieš vykstant į tarnybą, prieš skiriant paaukštinimą, po ligos ir esant kitai būtinybei.

Siomis dienomis Karo medicinos tarnyba tikrina prieš metus ir pusmetį tarnybą Kosove baigusius karius, ir ne vienas jų jokiais sveikatos sutrikimais nesiskundė.

Pasaulio spauda neseniai pranešė, kad šeši italai, kurie mirė sugrįžę iš Balkanų, sirgo leukemija (kraujo vėžiu). Gydytojų teigimu, nėra pakankamai įrodymų, leidžiančių susieti šias mirtis su NATO pajėgų Balkanuose naudotais šaudmenimis, turinčiais silpnos radiacijos urano. Tačiau Italijos vyriausybė pareikalavo, kad NATO išnagrinėtų šių italų mirties priežastis ir nustatytų, ar tai nėra NATO ginkluotėje buvusio urano spinduliavimo padarinys.

NATO pripažino, kad 1999 m. balandį per oro antskrydžius prieš Jugoslaviją naudojo šaudmenis, kurių sudėtyje buvo silpnos radiacijos urano, bet jie, tinkamai elgiantis, nekelia pavojaus sveikatai. Urano turinti amunicija pasižymi ypač stipria pramušimo jėga.

* **Prezidentūros raštinę kasmet pasiekia šūsnys** prašymų apdovanoti asmenis Sausio 13-osios atminimo medaliais. Apdovanojimams teiktos net ne kartą nusikaltusių bei teisiamų piliečių kandidatūros.



Tėvynėje pasižvalgius

* **Pusės milijono litų skola už Seimo rinkimų kampanijos išlaidas konservatoriai** privalės sugrąžinti gerokai anksčiau, nei tikisi kai kurie į parlamentą patekę šios partijos nariai. Reklamos bendrovės „Alora“, kuriai Tėvynės sąjunga už rinkimų kampaniją liko skolinga, vadovas Eimuntas Akronas „Lietuvos rytui“ teigė, kad įmonė negali ilgai laukti šių pinigų ar užsimti labdara. Jis tvirtino, jog su konservatorių vadovybe nebuvo tartasi, kad partija skolas galės grąžinti per metus. Tuo tarpu Tėvynės sąjungos atsakingasis sekretorius, seimūnas Jurgis Razma teigė, jog būtent per tokį laikotarpį konservatoriai pajėgs grąžinti skolą. (Elta)

* **Valstybinio Operos ir baletų teatro generalinis direktorius Julius Andrejevas** trečiądienį paskelbė neketinas atsistatydinti, nepaisant išvarese pareikšto kolektyvo nepasitikėjimo. Antradienį įvykusiame visuotiniame teatro darbuotojų susirinkime už nepasitikėjimą J. Andrejevui balsavo 156 iš 218 jo dalyvių. Susirinkime taip pat buvo smarkiai kritikuojami generalinio direktoriaus pavaduotojas operos reikalams Vytautas Juozapaitis bei vyriausiasis dirigentas Liutauras Balčiūnas.

* **Vilniaus 3-ajam policijos komisariatui vadovauti** paskirta Liucija Borusevičienė. Tai — pirmoji moteris Lietuvoje, paskirta vyresniąja komisare. Plungės komisariatui taip pat vadovauja moteris, tačiau ji užima žemesnės — komisarės — pareigas. 1958 m. gimusi L. Borusevičienė nuo 1979 m. dirba vidaus reikalų sistemoje. Pastaruoju metu ji dirbo Vilniaus policijos komisariato Migracijos tarnybos viršininke. (BNS)

* **Vienas buvusių Kauno „Žalgirio“ krepšinio klubo savininkų verslininkas Šabatas Kalmanovičius** ketina pasirašyti sutartį su milijonierių skolų prislėgta Lietuvos televizija dėl autorinės laidos vedimo. „Tai buvo paties Š. Kalmanovičiaus pasiūlymas: jis nori vesti valandinę klausimų ir atsakymų laidą per Lietuvos televiziją bei siūlo pats ją finansuoti“, „Lietuvos rytui“ sakė Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) generalinis direktorius Vaidotas Žukas. Laidoje bus kalbama kultūros ir mokslo klausimais. (Elta)

* **Šalčininkų rajone sausio 11 d. susidūrus** keleiviniam traukiniui ir lengvajam automobiliui, žuvo keturi žmonės, buvo žmonės. Du iš jų — jauni sutuoktiniai. Kaip po įvykio informavo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, susidurimas įvyko nereguluojamoje geležinkelio pervažoje Čiuziakampų kaime, kai keleivinis traukinys „Ryga-Lvovas“ režėsi į per pervažą važiuojantį lengvąjį automobilį „Mazda 323“. Traukinio mašinistas dave garsinį signalą per pervažą važiuojančiam automobiliui, įjungė avarinį stabdymą, tačiau nelaimės išvengti nebegalėjo ir kluodė automobilį. Po susidūrimo traukinys automobilių vilko dar apie 240 metrų. (BNS)

* **Ketvirtadalį valandos audringų plovimų ir šūksnių.** Taip iš Paryžiaus Elizejaus laukų teatro publika išlydėjo Lietuvos nacionalinį simfoninį orkestrą ir Kauno valstybinį chorą, diriguojamus Mstislavo Rostropovičiaus. „Telieka apgailestauti, kad lietuvių kompozitoriaus M. K. Čiurlionio muzikai prasiveržti į Paryžių prireikė kone 100 metų“, iškart po koncerto jausmingai kalbėjo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, kuris M. K. Čiurlionio ir L. van Beethovo kurinių klausėsi kartu su žmona Alma.

* **Buvęs konservatorių vyriausybės žemės ūkio ministras** Edvardas Makelis išrinktas Respublikinės lenktyninių žirgų lygos prezidentu, papildydamas politikų, tapusių įvairių sporto federacijų prezidentais, būrį. E. Makelis 1999 m. įsikurusiai Respublikinei lenktyninių žirgų lygai vadovavo kaip garbės prezidentas, o už darbą atlyginimo negaus. Po Seimo rinkimų E. Makelis šiuo metu užsidirba iš žemės ūkio verslo konsultacijų. Tarp Seimo narių vadovauti sporto organizacijoms pastaruoju metu tapo populiariau. Socialdemokratinės koalicijos atstovas Algirdas Sysas vadovauja Orientacinio sporto federacijai. Jo kolegos iš Seimo opozicijos Česlovas Juršėnas ir Gediminas Kirkilas išrinkti Šachmatų ir Šaškių federacijų prezidentais. Lietuvos Šaudymo sąjungai vadovauja konservatoriai Andrius Kubilius, o Buruiotojų — vyriausybės kancleris Robertas Dargis. Krikščionių demokratų sąjungos vadas Kazys Bobelis vadovauja Beisbolo asociacijai, o parlamentaras liberalas Audrius Klišonis — Dziudo federacijai.

* **Šiaulietis Mindaugas Murza oficialiai pareiškė** palikęs nelegalizuotą Lietuvos nacionalinę socialinę partiją (LNSP) ir kartu su keliais šimtais savo bendraminčių įstojęs į Gyvenimo logikos partiją (GLP). Pasak M. Murzos, jo sukurtoje, tačiau nelegalizuotoje LNSP buvo 700 narių, iš kurių 400 pereina kartu su juo į GLP, likę — pašalinti kaip neviešai. Anot M. Murzos, neseniai jis gavo buvusios partijos brolių laišką, kuriame kaltinamas tuo, jog jam „buvo svarbu prisibrauti prie valdžios lovio, o ne ginti lietuvių tautą, vaigojančią po kitautėjų pinigų padu“. (BNS)

* **Nuo sausio 1 d. visiems keleiviams įvažiuojant į Lietuvos pajūrio puošmeną — Neringą** — tapo nemokamas.

* **Kėdainių rajono Būdų kaimo gyventojų** Jordano ir Jūratės Lopetaičių vienkiemį sukrėtė baisi tragedija — devynmetis jų sūnus Mantas nušovė šešerių metų brolių Aurimą, Berniuką tėvo nelegaliai laikytą medžiokliniu šautuvu žaide karą. (Elta)

KALENDORIUS

Sausio 12 d.: Arkadijus, Cezarija, Cezarijus, Ernestas, Gida, Lingailė, Palemonas, Vaigedas.

Sausio 13 d.: Dargaudas, Hilaras, Gilvydė, Iveta, Veronika, Vilmantas. Lietuvos Laives gynėjų diena.

SPORTO



APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

ANTROJO 50-MEČIO
LINKME...

Sukaktys visuomet yra rimtai paminimos. Tai, sena ir nusistovėjusi tradicija... Ji naudinga ir save patiesinanti, nes ta proga išryškėja daug praeities, kuria remiantis, rašomos istorijos ir iš ko mokomasi tvirtiau žingsniuoti, kuriant tolimesnę gyvenimo eigą.

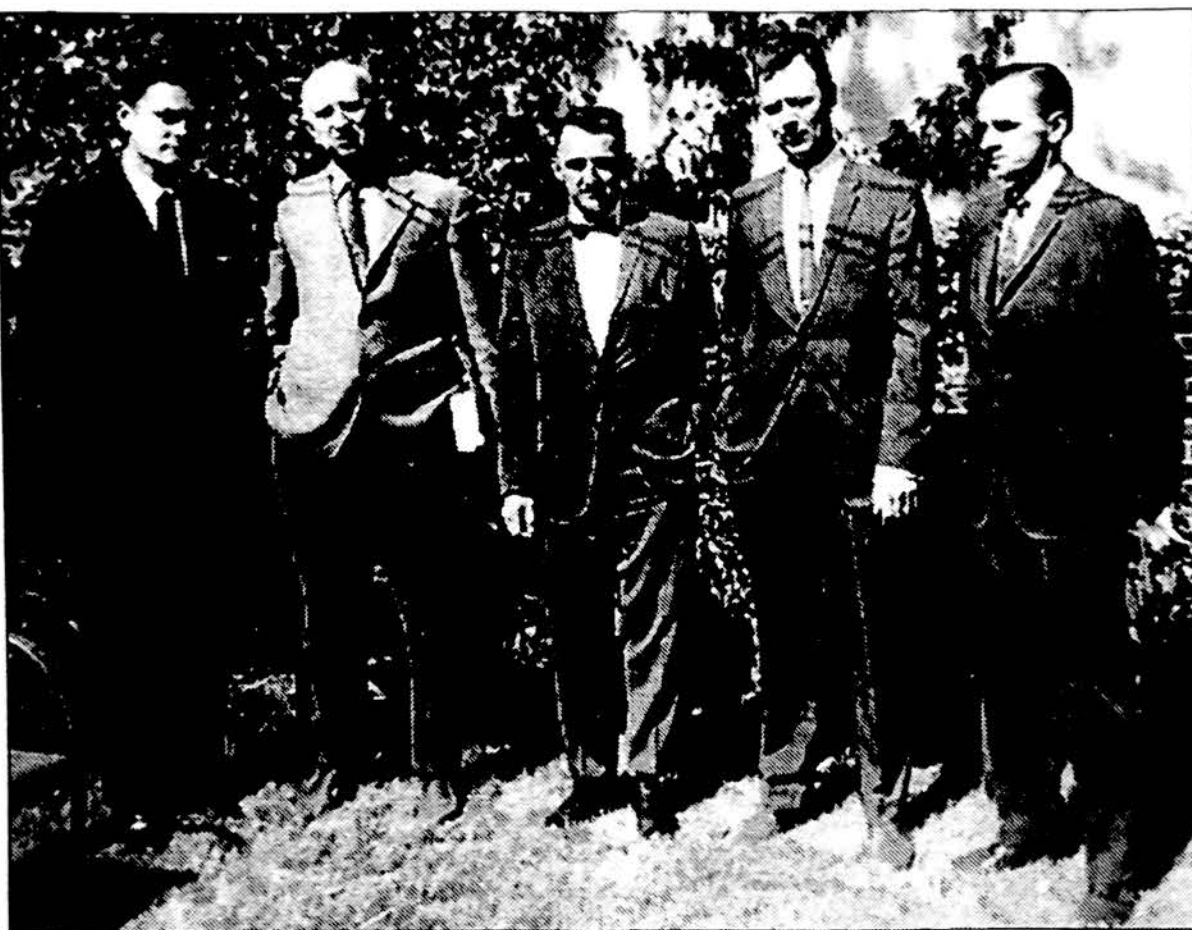
Artėjame ir prie mūsų sporto organizacijos FASKAS-ŠALFAS 50-mečio veiklos sukaktuvių. (FASKAS — Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas, įkurtas pokario metu koordinuoti tuometinių lietuvių sporto klubų veiklą Vakarų Vokietijoje. Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga — tai kantis prie naujų gyvenimo sąlygų jau Šiaurės Amerikoje, 1965 metais pakeitusi iki tol turėtą pirmą organizacijos pavadinimą FASKAS... (ŠALFAS)). Mūsų organizacinę veiklą sieja dvi labai svarbios datos. Pirmoji, tai 1947 m. lapkričio 29-jį, FASKAS gimtadienis, kuriuo ženklina pokario išeivijos lietuvių organizuoto sporto veikimo pradžią. (Ryškiai atmintyje išlikę išpuoliai po pirmojo, Vakarų Vokietijoje karo išvietintųjų žmonių stovyklose susikūrusių sporto klubų atstovų suvažiavimo Augsburgio mieste, kuriame ir buvo išrinktas tas komitetas su jo pirmininku, Lietuvos sporto žymūnu, Zenonu Puzinausku). Antroji svarbi data, tai 1951-ųjų spalio 27-28 d., kada jau iš Vokietijos lagerinio gyvenimo sąlygų išsprūdos ir pradėjus kurtis Šiaurės Amerikoje. Toronte naujai įsikūrusio sporto klubo „Vytis“ iniciatyva buvo suorganizuota Š. Amerikos pirmoji lietuvių sporto šventė — olimpiada. Šią šventę prisimenant, tradiciskiai yra vykdomos metinės Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės iki šių dienų.

Kokie sunkumai, o taip pat pat kokia sėkmė lydėjo mūsų veiklą? Kaip įvertinti šį judėjimą...? Pirmiausia, kuriantis svečioje šalyje naujam gyvenimui, sportuoti buvo sunku, nes visko trūko: reikmenų, salų, aikštės, pačio poilsio... ir pinigų... Visa tai, tačiau buvo nugalėta jaunatvės ištverme. Kalbant apie pasiekimus, jie mūsų naujai kuriamos ateities sąlygomis buvo visiškai neblogi... Greta kultūrinio-bendruomeninio gyvenimo bemažai teigiamų sporto klubai JAV-se ir Kanadoje. Sekmingiau varžybine veikla vystyti buvo įsteigtos trys Sporto apygardos: Vidurio Vakarų su centru Čikagoje, Rytų — su centru New York'e ir Kanados Sporto apygarda, kurios veikimo bazė — Toronto miestas. Šis sportinės veiklos „suskaldivimas“ į apygardas tapo labai teigiamu reiškiniu. Varžybinių programų klubuose vystėsi palaipsniui ir palankia linkme. Didesniuose, pvz.: Čikagoje, Toronte, New York'e puoselėta net iki 14 atskirų sporto šakų. Krepšinio, stalo tenise, tinklinyje, šachmatų šakoje, pirmuosius tris dešimtmečius aktyviai dalyvavo miestų lygose ir savųjų tarpe: tarpklubinėse, apygardinėse ir pagaliau metinėse Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynėse. Pasiekta gana gerų pasekmių ir už mūsų sporto organizacijos ribų. Nemažai pavienių sportininkų yra tapę Kanados ir JAV meistreriais. Su malonumu, visuomet norisi prisiminti garsiąsias krepšinininkų išvykas: Pietų Amerika (1959), Australija (1984), Europa (1973). Tinklinio rinktinės labai sėkminga išvyka Europon (1973), krepšinio rinktinės „Vėjas“ taip pat pasisekusi išvyka Lietuvon (1989) ir kt.

Administracinėje srityje tvarkytasi gana gerai. Klubų šaukiami narių susirinkimai veiklos išlaikymo bei gerinimo tikslais. Metiniai sporto klubų atstovų bei sporto darbuotojų suvažiavimai, kurie vyksta ir šiandien. Iškilus svarbiu reikalui šaukiamos specialios konferencijos. Simpoziumai su šiaurės amerikiečių sporto klubų atstovais sprendžiant kultūrinis ir lietuviškuosius jaunimo auklėjimo reikalus. Kita svarbi veiklos šaka — spauda. Periodinėje, būta stipriai vedamų sporto skyrių (šiuo metu tik „Drauge“ pastoviai toks skyrius gyvuoją...). Per 50-metį išleista nemažai klubų sukurta minint leidinių, metraščių. Malonu prisiminti buvusį sporto žurnalą — „Sportas“.

Graziausia apraška mūsų sportinės spaudos aruode (vyr. red. K. Čerkelionas). 1966 — „Krepšinio išvyka Australijon“ (J. Soliūnas). 1978 — „Sportas 1996 m. išleistoje „Lietuvos Kūno Kultūros ir Sporto Istorijoje“, 2000 „Encyclopedia of Ethnicity and Sports in the United States“, išspausdintas placios apimties rašinys: „The Contribution of Lithuanian Immigrants to Sports in the United States of America“... ir šiuo metu baigiamas spaudai ruošti „FASKAS-ŠALFAS 50“, tai artėjančią 50-ties metų veiklos sukaktį paminėti leidinys. Atrodo, kad ilgametė mūsų sporto organizacijos veikla bus gana pakankamai pažymėta.

Antrojo 50-mečio linkme... atvirai šnekan, kokia forma ir iš viso kokių mintijimų ŠALFAS-gos veikla bus tęsiama sunku numatyti...? Pasakutiniuosius du dešimtmečius, gyvenimo maišaties tekmeje daug kas keitėsi (patys darbuotojai, sportininkų kartos, jų pažiūros į gyvenimą, galvoseną). Veikla labai sumenėjo. Šiandien tik jaunių krepšinis išliko populiarius. Jų žaidynės vis dar gausios dalyviai. Jie yra vaikai jau čia gimusių tėvų. Nemanau suklusiu sakydams, kad tautiniai lietuviški motyvai, kaip mūsų pokario kartai, šiandieniniame jų gyvenime pirmautų... (suprantama — tautiškojo supratimo katilė liejamas naujas „gaminys“). Kyla klausimas, ar daug jų bus iškilų, ar atstovaus mūsų lietuviškiems sporto klubams... Per paskutinius du dešimtmečius tik keli iš to didelio būrio, mokslo



1965 m. Clevelande vykusiame metiniame sporto vadovų suvažiavime sąjungos pavadinimas buvo pakeistas į ŠALFAS-gą. Grupele to suvažiavimo dalyvių. Iš k. Valdas Adamkus (Čikaga), dr. Algirdas Nasvytis (Clevelandas), Aleksandras Vakselis (New Yorkas), naujosios ŠALFAS-gos pirmininkas Sigitas Krašauskas (Toronto) ir Petras Petrutis (Čikaga).

GREITOS RANKOS IR STIPRIOS KOJOS

Su kuprine ant pečių ir futbolu po pažascia Vytautas Lenkutis, jaunas lietuvis studentas, 1999 m. rugpjūčio mėnesį atskrido Amerikon siekti mokslo ir sporto sėkmės. Nors šiuo metu JAV-se yra nemažai lietuvių sportininkų (dauguma krepšinininkai) siekiančių pačių tikslų, Vytautas yra pirmas lietuvis studijuojantis universitete su futbolu stipendija.

V. Lenkutis studijas pradėjo Farleigh Dickinson University (FDU), New Jersey. Pirmieji metai Vytaui buvo labai sunkūs — įtempti, reikalaujantys didelio ryžto. Reikėjo priprasti prie naujos kultūros ir, nepaisant silpno anglų kalbos mokėjimo, gerai mokytis. Nelengva buvo, bet Vytautas turėjo tikslą, sėkmingai dirbo ir klūtis nugalėjo. Klasėje buvo sunku, bet nubėgęs į futbolą aikštę ir atsisotęs prie vartų, pasijusdavo tarsi namie.

Nuo pirmos treniruotės Vytautas treneriams parodė, kad Dievas davė jam greitą ir stiprią ranką bei ypą greitą reakciją. Jo kojos stiprios, tarsi ažuolines — futbolą nuspirdavo beveik per visą aikštę. Šalia šių fizinų savybių jis puikiai suprastavo žaidimo strategiją.

Po penkių rungtynių Vytautas pagrindiniu komandos vartininku. Jam vartus saugojant, komanda laimėjo 4 iš 6 rungtynių ir sezoną baigė ketvirtą vietoje.

Antrieji (2000) metai Vytaui buvo geresni negu pirmieji. Agresyvis jo žaidimas, jo vadovavimas ir puikus žaidimo supratimas visus komandos žaidėjus įtikino, kad juo pasitiktina galima kovingai žaisti nebijant klaidų. Vytautas yra vartuose — jis juos išgelbės!

Su Vytautu vartuose ir komandos kovingumu žaidimu, FDU per paskutinius 11 metų pirmą kartą laimėjo savo konferencijos čempionatą ir savo konferencijos turnyrą. Su šiais laimėjimais FDU tapo vienu iš geriausių 64 futbol komandų ir pateko į NCAA turnyrą.

FDU pirmos rungtynės buvo prieš University of Illinois. Nors FDU pralose 2:0, rezul-

tatas būtų žymiai blogesnis, jei Vytauto nebūtų vartuose.

Pradžioje Illinois žaidėjai agresyviai puolė FDU vartus. Šovė 10 šūvių — Vytautas visus sustabdė. Kai kurie šūviai buvo taip arti vartų, kad niekas nemanė, jog Vytautas galės sustabdyti futbolą, bet sustabdė! Kitas įdomus momentas buvo, kai Illinois vienas po kito šovė tris smūgius. Vytautas šoko aukštyn, į šoną, atgal — sustabdydamas visus tris. Nors Vytautas ir toliau gerai žaidė, deja, Illinois komanda buvo stipresnė ir paskutinis rezultatas buvo 2:0 Illinois naudai.

Vytautas Lenkutis yra geras studentas, puikus asmuo. Jis didžiuojasi būdamas lietuviu ir jo uniformą puošia prisūtas Vytis. Jis rupestingai mokosi ir siekia finansų bakalaurą laipsnio, kurį tikisi įsigyti per trejus ir pusę metų. Vytautas visada linksmas nusiteikęs ir žmonės sutinka su plačia šypsena ir maloniais žodžiais. Paprašytas pagalbos niekada neatsisako padėti.

FDU Vytaui suteikė stipendiją, bet ir Vytautas daug už tai atsilygina. Jam saugant vartus, komanda pasiekė puikių rezultatų, kurie išgarsino universiteto futbolą programą ir pakėlė universiteto prestižą.

Malonu susipažinti su tokiomis studentais kaip Vytautas. Jie yra tylūs Lietuvos „ambasadoriai“.

„LITUANICOS“
FUTBOLININKAMS
NEPASISEKĖ

Sausio 7 d. prasidėjusiose pirmose šio sezono „Metropolitan“ lygos salės futbolo pirmenybių rungtynėse lietuvių komanda patyrė skaudų pralaimėjimą. Mūsų komanda pralaimėjo net 0-7.

„Litanicos“ varžovai — „Chicago Kickers“ yra viena iš stipriausių Čikagoje ir apylinkėse ir lauko žaidžia „Major“ divizione. Tačiau toks aukštas pralaimėjimas vis tiek buvo netikėtas.

Matėsi, kad lietuviai neturėjo žaidimo plano ir daug net nesistengė. Gal tai buvo neapsižiūrėjimas naujojo trenerio iš Lietuvos — Gedimino Jarimalaviciaus, kuriam pirmą kartą buvo patikėtas vadovavimas komandai? Net ir situacijose, kai mūsų komanda turėjo ar net kelių žaidėjų persvarą (dėl varžovų baudų), jie nesugebėdavo pelnyti įvarčių.

Tačiau šios rungtynės buvo

sadoriai. Savo darbštumu ir savo sporto pasiekimais, bendravimu su studentais ir rungtynių stebėtojų jėgais garsina Lietuvą — jos kultūrą ir žmones. Įdomu tai, kad jų darbai Lietuvai nieko nekainuoja, o ateityje atneš tautai daug didvirdų.

Rimas Gedeika



Vytautas Lenkutis, New Jersey Farleigh Dickinson universiteto futbol komandos vartininkas. Nuotr. Rimantas Gedeika

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesimčiame. Prie pavarde ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti nenuotaria. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasižinti kopiją.

gera pamoka ateities. Atrodo, kad tiek treneris, tiek žaidėjai (o jų dabar yra pakankamai ir gana gerų) pergalvos klaidas ir jau ateinančiose rungtynėse bus pajėgūs ne tik rimtai pasipriešinti, bet ir laimėti.

Sausio 14 d., 6 val. vak. „Litanicos“ vyrai žais prieš lenkų „Legovia“, kurią žūt būt reikia įveikti. O „Litanica“ yra pajėgi tai padaryti, nes komandos sudėtis dabar yra viena iš geriausiųjų pastarųjų 4-5 metų laikotarpyje.

Dar kartą pateikiame rungtynių salės adresą: Odeum, 1033 N. Villa Ave., Villa Park, IL. E.Š.

DAR APIE KAUNO
JAUNUOSIUS
KREPŠININKUS

Jau trumpai rašėme apie jaunuosius Kauno krepšinininkus (A. Sabonio krepšinio mokyklos ir Kūno Kultūros akademijos atstovus), kurie, pakeliui į krepšinio turnyrą Bristol TN, buvo sustoję ir Čikagoje.

Dešimtis jaunųjų krepšinininkų (17-19 metų amžiaus) nuo gruodžio 23 iki sausio 1 d. viešėjo Amerikoje ir tuoj pat po Kalėdų dalyvavo tarptautinėse varžybose, nors dauguma (14 iš 18 m.) komandų buvo amerikietiškos.

Šis turnyras vadinosi „Arby's Classic“ vardu („Arby“ yra greito patarnavimo restoranas, turintis platų tinklą visoje Amerikoje). Tokios varžybos Bristol, TN, jau vyko 18-tą kartą, nors lietuvių į jį buvo pakviesti tik pirmą kartą.

Pacios varžybos prarastos dviejų minusų sistema. Pirmose rungtynėse kauniečiams reikėjo kovoti dėl patekimo į 16-tą. Tą susitikimą lietuvių komanda, kuri, beje, neturėjo progos ilgčiau pasitreniruoti, nes buvo sudaryta iš dviejų komandų, laimėjo ir antrąjį susitikimą prieš New Yorko atstovus.

Tačiau trečiose rungtynėse lietuviai suklupo prieš Memphis, TN, penketuką, kuris vėliau tapo varžybų vicečempionais. Paguodos rate kauniečiai susikibo su krepšinininkais iš Ispanijos. Čia lietuviai vedė beveik visą rungtynių laiką ir tik jų pabaigoje pralaimėjo 1 taškui.

Turėdami laisvo laiko, kauniečiai žaidė dar vieną draugišką susitikimą, nugalėdami krepšinininkus iš Bahamų salos. Taigi kauniečių laimėtų pralaimėtų rungtynių santykis 3-2.

Lietuvių komandos treneriai Darius Laskys ir Edas Nickus pasakojo, kad žiūrovai visose rungtynėse stipriai palaikydavo lietuvių ir negailėdavo

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. (708) 422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
9056 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

jiems plojimui. Bendrai, kauniečiai atrodė gražiai nuage, aukšti ir mieli jaunuoliai. Su jais buvo tikrai malonu pabendrauti ir Čikagos lietuviams.

Gaila, kad šie svečiai iš Lietuvos neturėjo daugiau laiko pabuvoti Čikagoje. Jeigu prieš pat Kalėdas, pakeliui į Bristol, TN, mūsų komanda galejo bent į Čikagos miesto centrą nukeliauti, tai sausio 1 d. jie laisvo laiko čia turėjo tik porą valandų, kurias sunaudavo O'Hare oro uoste lėktuvų pakeitimui.

Jaunieji krepšinininkai, jų treneriai ir palydovai (viso grupėje buvo 18 asmenų) šia pirmą išvyką į Dėdes Samo žemę buvo labai patenkinti. Daugeiui jų tai buvo pirmoji proga pamatyti Ameriką. Reikia manyti, kad tai ne paskutinis jaunųjų krepšinininkų pasimatymas su Amerika. Gal, bent vieną kitą iš jų artimiausiu metu pamatysime studijuojant ir žaidžiant JAV universitetuose ar kolegijose.

Kauniečiai krepšinininkai, jų treneriai bei palydovai geru žodžiu prisimena čikagiečius, kurie prisidėjo prie jų globos trumpos viešnagės šiame mieste metu. O tie žmonės buvo — Rimas Dirvonis, Indrė ir Donatas Tijiūnėliai, Grazina ir Jim Liautaud ir kt. Tik jų dėka svečiai iš Kauno galėjo susipažinti su Čikaga ir pajusti lietuvišką dvasią.

E. Šulaitis

PASTANGOS PRIJUNGTI KLAIPĖDOS KRAŠTĄ PRIE LIETUVOS

1923 m. sausio 9-19 d.

IGNAS MEDZIUKAS

Tauta perskirta valstybių siena

Prūsijos, Klaipėdos krašto lietuviai, vadinami lietuvninkais, šimtmečiais gyveno ne tik abipus Nemuno žemupio, bet ir valstybiniuose Karaliaučiaus (Kalininingrado) srityje bei Suvalkų vaivadijos šiaurinėje dalyje. To krašto istorinė sritis — Mažoji Lietuva, kitaip vadinama Prūsų Lietuva, nes ji priklausė Prūsijos valstybei.

Iki 18-ojo amžiaus pabaigos lietuvių kalba raštu ir žodžiu čia buvo vartojama ne tik bažnyčiose, bet ir valstybiniuose reikaluose. Mažosios Lietuvos inteligentų karta ugdė bendrą lietuvių literatūrinę kalbą, kelė tautinės kultūros ir liaudies švietimo gimtąją kalbą reikalus. Mažosios ir Didžiosios Lietuvos inteligentų lietuvių bendravimas stiprino tautos patriotizmą. Lietuvių spauda turėjo didelę reikšmę M. Lietuvos konsolidacijai. Tautinė savimonė, patriotizmas čia ėmė formuotis žymiai anksčiau, negu D. Lietuvoje. M. Lietuva iki 20-ojo amž. pirmavo lietuviškų mokyklų ir periodinių leidinių skaičiumi. Čia reikėsi Vak. Europos įtaka, demokratinės idėjos, todėl M. Lietuva socialiniu ekonominiu gyvenimu buvo toliau pažengusi už D. Lietuvą.

Karaliaučiaus universitetas, šio miesto spaustuvis, bibliotekos iki 19-ojo amž. pradžios buvo ne tik M. Lietuvos, bet apskritai lietuvių kultūros centrai. Nuo 19-ojo amž. vidurio M. Lietuvos kultūros centru tapo Tilžė. Čia telkėsi dauguma M. Lietuvos lietuvių kultūros ir švietimo draugijų, leidyklų. M. Lietuvos spaustuvis buvo D. Lietuvos tautinio išsivadavimo pagrindas. Be M. Lietuvos paramos D. Lietuva nebūtų sugebėjusi priešintis rusifikacijai. Valstybių siena perskirta lietuvių tauta sudarė tartum dvi šakas, kuri viena kita rėmė ir siekė susijungti.

Sukilėlių kraujo aukomis atpirtas pajūrys

Vokietijos pralaimėjimas Pirmojo pasaulinio karo sudarė tam progą. Pagal Versalio sutartį, dalis lietuvių apgyvento krašto — Klaipėdos kraštas buvo atskirtas nuo Vokietijos. Taikos konferencijoj, jos pirm. Clemenceau parei-

kimu, šiam kraštui esant lietuviškam ir išėjimui į jūrą uosto reikalingumu Lietuvai buvo priskirtas Klaipėdos kraštas. Tuo metu Lietuvos valstybė buvo tik kūrimosi stadijoje. Vokietiams pasi-traukus, santarvininkai laikinai pasiėmė tą kraštą administruoti. Jų vardu nuo 1920 m. pavasario krašto valdymą perėmė prancūzai. Čia atsikėlė jų igula, vadovaujant gen. Odry, vėliau civiliniu komisaru buvo paskirtas prancūzas Gabriel Petisne. Lietuviai tikėjosi, kad greitai laiku Klaipėdos krašto administracija bus perduota Lietuvai. Intriguojant lenkams ir vietos vokiečiams, perdavimas Lietuvai buvo delsiamas. Buvo varoma stipri propaganda, kad Lietuva yra nekultūringas kraštas, laukinė šalis, kuriai negalima perduoti tokio aukštos kultūros objekto, kaip Klaipėdos kraštas.

Ivairiais būdais norėta sutrukdinti Klaipėdos krašto perdavimą Lietuvai. Buvo siūloma padaryti Klaipėdos kraštą „freistatū“, kaip buvo Dancigas. Su ta nepalankia Lietuvai nuomone teko sunkiai kovoti Lietuvos diplomatijai tarptautinėse arenoje. Lietuvos padėtis vis labiau konsolidavosi, tarptautinė padėtis stabilizavosi. Tačiau Aukščiausioji santarvininkų taryba Klaipėdos kraštą perduoti vis delsė. M. Lietuvos patriotai jautė, kad ilgiau delsti negalima, reikia kažką daryti. Jie, susirinkę Šilutėje, sudarė M. Lietuvos gelbėjimo komitetą, vadovaujamą pirm. Martyno Jankaus. Vykdyti sukilimą, suorganizuojant ginkluotą jėgą, buvo pavesta Jonui Budriui (jis buvo paskirtas sukilėlių armijos vadu) ir Erdmonui Simonaičiui. Sukilimas prasidėjo 1923 m. sausio 10 d.

Sukilėliai skelbė, kad jie sukilę ne prieš prancūzus, bet prieš vokišką direktoriją. Pagal sukilėlių planą, miestas turėjo būti apgultas, bet ne puolamas. Vyr. komisariui Petisnei atmetus sukilėlių pasiūlymą pasiduoti, o Prancūzijai puolant Lietuvą, reikalaujant atitraukti savo piliečius, sukilėliai prasiveržė iki prefektūros, kur buvo komisaro būstinė; iš čia jie buvo apšaudomi pro langus kulkosvaizdais. Tik, įmetus pro prefektūros langą granatą, buvo iškelta balta staltiesė — pasidavimo ženklas.



„Sąjūdinio mokyklos“ mokiniai — aštuoniolikmečių komanda (su treneriais ir globėjais), atvykusi iš Kauno rungtyniauti Bristol, Tenn. Pakeliiu jie buvo sustoję Čikagoje, kur jaunaisiais svečiais rūpinosi Rimas Dirvonis, Donatas Tijūnelis ir Edvardas Sulaitis. Indrės Tijūnelienės nuotrauka.

Mažosios Lietuvos gelbėjimo komiteto sudaryta direktorija, su Erdmonu Simonaičiu prieky, perėmė krašto valdymą. Ji kreipėsi į santarvininkus, prašydama atšaukti komisarą Petisnę, nenorėjusį skaitytis su daugumos gyventojų valia, išvesti prancūzų igulą ir atitraukti laivus, kurie buvo atsiųsti prie Klaipėdos sukilėliams pagąsdinti: du Prancūzijos ir vieną Anglijos.

Mazosios Lietuvos gelbėjimo komitetas vasario 19 d. paskelbė, kad Klaipėdos kraštas jungiasi su Lietuva. Sukilėlių armijos vadas J. Budrys tą dieną pagarsino, kad jis pasiėmė vyr. komisaro pareigas ir tuo pačiu teise prižiūrėti viešąją tvarką, ir pašalino valdininkus, kurie buvo apleidę pareigas ir iki to dienos į jas negrįžę. Sukilimo metu žuvo 20 sukilėlių savanorių, jų tarpe ir karininkas Burokevičius.

Tą pačią vasario 19 d. santarvininkų laivai išvežė prancūzų karinę igulą, su ja kartu Klaipėdą apleidė ir komisaras Petisne. Prasidėjo ilgos derybos tarp santarvininkų ir Lietuvos vyriausybės. Nors santarvininkai protestavo, vokiečių spauda kelė didelių triukšmą, bet Ambasadorių konferencija Paryžiuje nutarė perduoti Klaipėdos kraštą Lietuvos suverenumui su tam tikromis sąlygomis. Vykio ilgos derybos, diplomatinė kova, kol 1924 m. gegužės 8 d. Paryžiuje buvo pasirašyta „Lietuvos ir Britų imperijos, Prancūzijos, Italijos ir Japonijos konvencija dėl Klaipėdos teritorijos“. Nors konvencijoje Vokietijai nefiguruoja, be abejonės, užkulisys jos vaidmuo buvo svarbus.

Nacių ultimatumu Lietuva „įsprendžiama“

Vokietija vykdė propagandą

krašto gyventojų tarpe, kad Klaipėdos klausimas yra laikinas. 1933 m. Nacionalistų partijai Vokietijoje perėmus valdžią, propaganda buvo suaktyvinta, nacionalistų palaikoma ir skatinama. Vokietija prieš Lietuvą pradėjo šaltąjį karą — ėmėsi ekonominių, politinių, diplomatinį, tranzitinių spaudimo priemonių.

Klaipėdos krašte hitlerininkams įtūliai veikiant prieš Lietuvą ir jai palankius asmenis, vartojant šmeižtą, prievartą, net žudynes, jiems buvo iškelta byla. Daugelis buvo pripažinti kaltais ir nuteisti kalėti. Prisimintina Neuman, Sass ir kitų byla. Hitlerininkai vadovavosi šūkiu: „Ein Volk, ein Reich, ein Fuehrer“ (viena tauta, viena valstybė, vienas vadas). Lietuva tokio spaudimo negalėjo atlaikyti. Nuteisuosius teko amnestuoti. Bet ir tai nepadėjo. 1939 m. kovo 23 d. Lietuvos vyriausybė, negaudama paramos iš kitų valstybių, Klaipėdos kraštą turėjo perleisti Vokietijai. Dalis krašto lietuvių, vengdami vokiečių keršto ir persekiojimo, turėjo persikelti į Lietuvą. Kiti, likę krašte, būdami areštuojami, kalinami ir siunčiami į koncentracijos stovyklas.

* **Buvusiam Vilniaus universiteto rektoriui Rolandui Paviloniui** tapus Seimo nariu, jam pavyko savo „alma mater“ iškovoti pusę milijono litų kainuojančias duris. Kaip trečią dieną skelbia dienraštis „Respublika“, Vilniaus universiteto centrinių rūmų fasadas pasipuošė įspūdingomis 0.5 mln. litų vertės durimis, vedančiomis į centrinę universiteto biblioteką. Šiam projektui trūkdžiusias klūtis antradienį galutinai pašalino ilgametis universiteto rektorius, Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros

komiteto pirmininkas R. Pavilonis. Pačio R. Pavilonio teigimu, įvairių biurokratinių įstaigų leidimų šiam projektui universiteto vadovybė negalėjo gauti net kelerius metus, nors Seimas savo nutarimu buvo palaiminęs šį projektą. Universiteto bibliotekos durys yra skirtos pirmosios lietuviškos knygos jubiliejui ir jos autoriui Martynui Mažvydui atminti. Duris iš žalvario pagamino lietuvių menininkas Jonas Meškelevičius. (BNS)

* **Sveikatos apsaugos ministro įsakymu** patvirtinta ir nuo sausio 4 d. įsigaliojo higienos norma, kurioje numatoma gyventojų apsauga nuo aukštos įtampos elektros linijų sukuriamų laukų. Sistemingas aukštos įtampos elektros oro linijų elektrinių laukų, viršijančių leistinas normas, poveikis gali sukelti nervų sistemos, širdies, kraujagyslių, endokrininės sistemos sutrikimus. Ministro patvirtintomis higienos normomis norima užtikrinti asmenų, gyvenančių ar laikinai esančių elektrinių laukų zonoje, saugą nuo elektros oro linijų sukuriamų elektrinių laukų neigiamą poveikio. Higienos normos privalo būti visiems Lietuvos juridiniams ir fiziniams asmenims, projektuojantiems, statantiems, remontuojantiems pastatus, įrenginiams, įrengiantiems ir naudojančioms aukštos įtampos elektros oro linijas, organizuojantiems žmonių buvimą ar darbą arti elektros oro linijų. (BNS)

* **Beieškodami kontrabandinio spirito**, Latvijos teisėsaugos pareigūnai Jelgavos rajone rado penkių kilometrų vamzdyną, kuris buvo neteisėtai prijungtas prie naftotiekio Polockas-Ventspilis. Nusikaltimo vietoje sulauktytas Lietuvos pilietis. (ETA)

DRAUGAS, 2001 m. sausio 12 d., penktadienis

3

Danutė Bindokienė

Kraštas be vietos žemėlapyje

Karaliaučiaus (Kalininingrad) vardas labai retai pasirodydavo Amerikos žiniasklaidoje, tarytum tai sritis be savo vietos žemėlapyje. Tačiau prieš keletą dienų šis mažas, bet aštrus, spygliukas Lietuvos, Lenkijos, Vokietijos pašonėje pradetas dažniau linksmiuoti, palydint sensacingomis užuominomis, kad — Rusija į tą sritį įvežė raketas ar kitus branduolinius ginklus.

Iš tų užuominų matyti, kad — bent amerikiečių — žinia sklaido nedaug apie Karaliaučį bei jo apylinkes žino, tad informacijų ieško pasenusiose, po Antrojo pasaulinio karo spausdintose enciklopedijose, o spragas užkamšo spekulijomis. Nors Lietuvos vardas ir paminimas, bet ne kaip tikrosios Karaliaučiaus srities šeiminingas, tik kaimynas, kurios troškimas būtų patikti į NATO galbūt ir paskatino Maskvą „pabarškinti ginklais“, ir ne bet kokiais, o branduoliniais.

Niekas neišsitaria, kaip Karaliaučiaus sritis, visiškai atskirta nuo Rusijos teritorijos, teltelaima rusų valstybės dalimi. Tarytum būtų visai natūralu, kad į šią sritį sausumos keliu galima patekti tik per Lietuvos teritoriją arba oro ir jūros keliu. Deja, atrodo, kad ir Lietuvos vyriausybė greičiau linkusi sutikti su pasaulio (juo labiau Rusijos) nuomone apie tikrąją Karaliaučiaus vietą Europos žemėlapyje, negu pavartyti savo tautos istorijos puslapius, kuriuose apstu įrodymų apie Karaliaučiaus — Koenigsbergo — Kaliningrado kilmę. Šiuo metu, kai Kremliuje vis labiau įsitvirtina „senosios gvardijos“ (t.y. komunistinės) auklėtinis, pasiryžęs sugrąžinti šviesuosius didžiosios rusų sovietų imperijos laikus, nesiryztama reikalauti savo teisių.

Kilus įtarimams apie branduolinius ginklus Karaliaučiuje, Rusijos prezidentas Vladimir Putin juos griežtai paneigė. O kas išdrįs pareikalaus, kad būtų įsileista NATO ar Jungtinių Tautų komisija patikrinti? Juk prisimename painiavas, kilusias, kai po Persijos įlankos karo tarptautinė komisija mėgino patikrinti Saddam Hussein ginklų fabrikus ir sandėlius, arba įsitikinti, kad Šiaurės Korėja nesiruošia išjungti „branduolinių galybių“ klubą?

Š.m. „The Christian Science Monitor“ (sausio 10 d., „Kali-

ningrad: model of cooperation with EU?“) išspausdino viso puslapio straipsnį (su nuotrauka ir žemėlapiu); mėginanti išlukštenti Karaliaučiaus praeities, dabarties ir ateities mislę. Tiesa, paminima, kad ši sritis teko sovietams po Antrojo pasaulinio karo, tačiau nepabrėžiama, dėl ko Karaliaučiaus miesto bei krašto statusas nebuvo sutvarkytas prieš gerą dešimtmetį, kai Sovietų Sąjunga iškėpė paskutinį savo raudoną atodūsi. Pavergtos tautos atgavo laisvę, griuvo gėdingoji Berlyno siena, buvo sujungtos abi, dešimtmečius ta siena perskirtos, Vokietijos dalys, bet Karaliaučius taip ir liko — pakibęs tarp Vakarų ir Rytų pasaulio, besiveržiantis į europietiskumą, prirakintas prie Maskvos surūdijusiomis grandinėmis.

Kremlius teigia, kad tai tam tikra užtvara nuo NATO priartėjimo prie Rusijos sienų. Tačiau į tą užtvaramą patekusi ir Lietuva. Ar ir ją Putin laiko „užtvara“, vis dar prirakinta tomis pačiomis grandinėmis prie Rusijos malonės ir užgaidų? Juk Maskva nuo Karaliaučiaus yra maždaug dukart toliau, kaip Berlynas. Kol Lietuva nepriklausė Europos Sąjungai, Karaliaučiaus gyventojams patogų nevaržomai pereiti sieną, pigiau išgyti geresnių, Lietuvoje gamintų prekių, taip pat varyti platią kontrabandinę veiklą, ypač cigaretėmis, svaigalais ir kitais objektais, be kurių lietuviai tikrai galėtų apsieiti. „SchM“ straipsnyje paminima, kad Karaliaučiaus sritis ir miestas yra apleistas, merdėja — dar daug griuvėsių, ypač bažnyčių — verslas vos žybsi, gyvenimas skurdus. Sakoma, kad Maskva neturi per daug intereso šios srities geroje pasirūpinti, bet taip pat nesiruošia paleisti iš savo saujos. Gyventojai kalba rusiškai, bet save tapatina daugiau su lietuviais ir lenkais, negu rusais. Nei vienas nenorėtų persikelti į Rusiją, nes ten gyvenimo sąlygos dar blogesnės.

Vienai ar kitaip, Karaliaučius yra „geografinė keistenybė“. Kai ES jungs Lietuvą ir Lenkiją, o juo labiau, kai Lietuva („kuri stovi pirmoji naujų narių eilėje“) bus NATO narė, jis liks tarytum rusiška sala NATO narių bloke. Ar Putin tokia galimybe prileistų?

ATSIMINIMAI 1941-1962 M.

DANUTĖ LINARTAITĖ-PETRAUSKIENĖ

Nr.28

Mes abi susidraugavome. Draugystė truko neilgai. Mane išvežė toliau Sibiro link. Su Asta susirašinėjau, o paskui susitikau po 50 metų Lietuvoje, Panevėžyje per tremtinių susitikimą. Ji mane susirado. Sunkiai viena kitą atpažino.

Iš Sverdlovsko kalėjimo mane nuvežė į Altajaus kraštą, Barnaulo kalėjimą. Didelį įspūdį man paliko Barnaulo kalėjimas, galbūt todėl, kad čia mane prailikė apie du mėnesius. Kameroje buvo dešimt moterų, visos spekuliantės. Jos niekaip negalėjo suprasti, už ką aš „sėdžiu“, o ir pati nesupratau; juk aš nuo vasario 27 d. laisva. Jos gaudavo siuntinius, tarp savęs dalinosi. Aš joms buvau visai svetima. Mėnesį pasėdėjus (į lauką visai neišleisdavo), pradėjo sukstis galva. Maistas buvo labai prastas. Nutariau paskelbti streiką. Ilgai badauti neteko, nes pas mane atėjo visa svita viršininkų. Man paaiškino, kad tikrai aš ne kalinė, turėčiau būti laisvėje. Bėda ta, kad aš keletą dienų pavėlavau atvažiuoti. Jie į Kamnių pora dienų prieš mane atvažiavimą išsiuntė „etapą“. O dabar pajudėjo Obėje ledas, keliai nepravažiuojami. Turiu laukti, kol išdžius keliai ir surinks į etapą kalinius. Mane vieną

jie negali vežti. Prašiau, kad leistų man patiai nuvažiuoti. Sako negalime, turime pristatyti į Kamniaus kalėjimą.

Po bado streiko leido man padirbti. O darbas buvo toks. Kai reikia išplauti kokiam koridoriuje grindis, prižiūrėtojas mane išleidžia. Kai išplaudavau, vandenį reikėjo išpilti į tualetą, o ten labai dažnai lakstė didelės žiurkės. Aš jų bijojau. Paskui mane nuvedavo į virtuvę, o ten gaudavau pavalyti, kokios nors šaltos košės su aliejumi. Plaudavau vakarais, tai ir maistas buvo šaltas, bet man buvo skanu. Su dideliu apetitu pavalydavau, be to, pajudėdavau, labai jau čia atsibodo sėdėti.

Vieną gražų saulėtą gegužės mėn. rytą mane iškvietė „etapą“.

Kieme stovėjo sunkvežimis su konvojumi. Labai apsidžiaugiau, kai į tą sunkvežimį įlipo mano seni pažįstami Vincas Česna, Aldona Kalvelytė ir Stasė, kurios pavardės neprisimenu. Ją vežė už Kamniaus į kažkokį kaimą. Jie visi buvo atsedę po 3 metus skirtinguose lageriuose. Kelionės metu Vincas džiaugėsi, kad važiuoja pas žmoną Stasę, kuri jo laukia. O man Genė Opulskienė laiške rašė, kad Stasė Česnienė „susuko galvą“ Viktorui Opulskui ir dabar kartu gyvena Stolbovo kaime už Kamniaus. Ji dirbo ten felčere, Viktoras mokytojas. Aš Vincui nieko nesakiau, tylėjau. Pagalvojau, gal jie jau susipyko, kad Vincas pas žmoną važiuoja.

Pavakary privažiavome Kamniaus miestelį ir sunk-

vežimis įsuko į kalėjimo kiemą. Kamniaus kalėjimas skyrėsi nuo didelių miestų kalėjimų. Jis buvo aptvertas aukšta medine tvora su bokšteliais sargybiniams. Pats pastatas irgi medinis, kamera tamsi, drėgna. Ir šitame kalėjime teko pabūti keletą dienų. Šitos dienos buvo ypatingai ilgos. Trečios dienos rytą mane pasikvietė kalėjimo viršininkas. Paprašė atsisėsti. Buvo labai mandagus. Jis man pareiškė, kad aš „atsėdėjau“ 3 metus visai be reikalo. Dabar po J. V. Stalino mirties šis straipsnis panaikintas. Ir dar pasakė: pati jau nutė, gera mergina, niekam nesispasakok, kad sėdėjai kalėjime. Žmonės bijo buvusių kalinių, turėsi nemalonumų. Dar pabrėžė, kad labai gera mano charakteristika iš lagerio ir, jeigu man ko prireiktų, pvz., dėl darbo ar panašiai, visada galiu kreiptis pas jį paramos. Padėkojau, bet tikrai nemaniau, kad turėčiau pas jį kreiptis, o teko ir ne vieną kartą.

Pagaliau atsidarė kalėjimo durys ir aš laisva, bet ne visai, juk aš tremtinė. Buvo labai apmaudu, kad gražiausius savo jaunystės metus teko praleisti už grotų. Ir dar išgirsti, kad tai buvo nesusipratimas. O man visa tai reikėjo išgyventi.

Visa mūsų grupelė ėjome platiomis, dulkėtomis Kamniaus gatvėmis ir man ašaros plūstė plūdo iš akių. Verkiau už visus tuos beprasmiškai praleistus metus. Kamniaus miestas atvykus antrą kartą atrodė toks pilkas, negražus. Tik Obė atrodė įspūdingai. Kai iš Kamniaus bėgau, miestelis buvo iš trijų pusių apsuptas stepių, o ketvirta pusė šliejosi prie Obės. Dabar

atrodė neįprastai. Jokios stepės prie miesto — viskas išarta ir užsėta kukurūzais bei kviečiais.

Netoli kalėjimo sustojome, pasibučiavome ir, palinkę vieni kitiems geresnės laimės, išsiskyrėme. Aš su Vincu pasukau pas Šarkauskus, kurie gyveno nuosavame namelyje. Kai užėjome, visa šeima 4 žmonės (vyras nebuvo atskirtas) sėdėjo prie stalo ir valgė karštas virtas bulves, užsigėrdami pienu. Man net silpna pasidarė, pamaciaus tokius skanėstus, bet jie nesusiprato mūsų pavaišinti, o aš tas bulves prisimenu visą gyvenimą.

Šarkauskai tuoj pasakė Vincui apie jo žmonos romaną su Viktoru. O Vincas sakė, nepatikės, kol pats nepasimatys su žmona. Jie turėjo 16 metų sūnų Algį, kuris buvo pasilikęs Lietuvoje. Vincas labai pergyveno, bet galvojo, kad tai tik laikina. Abu nuėjome pas Genę Opulskienę, bet namuose radome tik jos dukrelę Silvą, kuri tuoj pat mums liepė eiti pas mamą į darbą. O dirbo Genė prieplaukos valgykloje ant plačios Obės kranto. Mus pamaciausi, apsisiaurojo, nuvedė prie staliuko (stalai stovėjo lauke) ir pavaišino mus iš savo kuklių santaupų karališkais pietumis. Mes abu 3 metus nelaikeime rankoje peilio, o dabar pjaustėme mėsą, kurios skonį jau buvome pamiršę. Pareję namo pas Genę, sukome galvą, kaip pradėti iš naujo gyventi. Juk nieko neturėjome. Atvažiavome su terbele.

Nuomojamas Genės namas buvo vieno kambario.

(B.d.)



Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė,
talkinant sūnui Adamui

Bičiulystė 2001 m. Nr 2

Noriu padėkoti vyr. redaktoriui D. Bindokienai — patikėjusiam, kad gali būti ir tokie, truputį kitokie, keli pušlapiai „Drauge“, administratoriui Valentiniui Krumpui — moshelėjusiam ranka — a, ką čia tas papildomas lapas popieriaus! Taip ir iškeliavo prieš šv. Kaledas (12.22.00) gyvenimui pirmasis „Bičiulystės“ lapas. Sausio mėnesį pasieks du „Bičiulystės“ leidimai — antrą ir ketvirtą mėnesio penktadienį.

Visiems, visiems atsiliepiams, atsintusiems „e-mail“ laiškus, paskambinusiems, patarusiems, padėkojusiems ir svarbiausia (!) palaikantiems — nuoširdžiausias dėkui. Jūsų susidomėjimas pasiūlo temas, skatina kūrybingumą, norą geriau parengti puslapius. Sėkmės Jums ir mums

Naujuose metuose, ir Naujame amžiuje! Būkime sveiki, būkime draugiškesni, šiltesni vieni kitiems. Mūsų tiek ne daug, tad turime visi rasti vienos po ta pačia saule. Juk nė vienas negyvensime ilgiau, nei mums lemta. Tad palikime piktesnį žodį, paskatintą tamsesnės jėgos, kur nors giliai giliai kompiuteryje ir pasakykime sau — būkime geresni vieni kitiems! Tik, geranoriškumas mums padės ilgiau išlikti.

Galite mums parašyti:

„Draugo“ adresu, pažymint „Bičiulystei“, arba P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189, arba e-paštu:

bicilyste@aol.com

Jei pageidausite — konfidencialumą išsaugosite.

Ligija Tautkuvienė

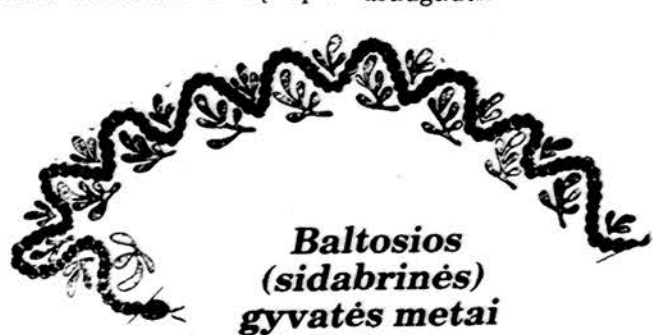
Apie bičiulius ir bites

Žodis „bičiulis“, „bičiulystė“ yra žinomi seniau nei „draugas“ ar „draugystė“. Senovės Lietuvoje — bičiuliai — susibroliauję svetimi žmonės ar net šeimos, bendrai saugantys ar valdantys bites. Jie saugodavo girių bites, kurios tuo metu buvo laikomos šventomis. Bičių bendruomenė buvo pūriaušias pavyzdys ir žmonėms — bičiuliams, kurių tarpusavio santykiai buvo tvirti ir patvarūs, nelygu kraujo giminystei. Už skriaudžiamas bites bičiuliai keršydavo, kaip už savo giminių. Tokių kivių buvo jau XIII amžiuje tarp latvių ir vokiečių kardininkų ordino narių.

XIV amžiaus pabaigos ir XV a. pradžios rašytiniuose šaltiniuose sutinkame žinių apie

„bičiulius“ — medaus tiekėjus. Valtiečiai, kurie savo bites laikydavo kartu, arba imdavo bites vieni iš kitų, taip pat buvo vadinami bičiuliais. Bičiulis, bičiulystės sinonimai — draugas, draugystė vietomis vadinami bičiais, bitininkais, ar net nelietuvišku „sebras“. XVII amžiuje lenkų ir gudų kalbose aptinkami — „bitnik“ ar „bitniki“ (gudiškai bitė — pėla), nors pastarieji daugiau vartojo sebras — siabrai.

Visais laikais lietuviai išsaugojo — bičiulį, bičiulystę. Bičiuliški santykiai skiriami susidraugavusiems, susibčiulėvusiems, kolegikiškiems žmonėms. Dažnai vartojamas posakis — „einame bičiulautis“ yra ne kas kita, broliautis ar draugauti!



Baltosios
(sidabrinės)
gyvatės metai

Gyvates metai, pagal kinų kalendorių, tai kas 12 metų pasikartojantys: 1929, 1941, 1953, 1965, 1977, 1989, 2001 metai!

Vieni tais metais gimusieji purtos šliužų, kiti — didžiųjų jasi, pabrėždami teigiamus gyvatių bruožus — protingas!

Gyvate, kaip simbolinis gyvis, daugelyje tautų vaidina svarbų ir labai daugialypį vaidmenį. Gyvatės turi ypatingą padėtį gyvūnijos pasaulyje — šliauzia žeme be kojų, gyvena urvuose. Įdomiausia, kad vaikai išsiriti iš kiaušinių kaip paukščiukai. Nuodingas gyvatės įkandimas ir nuodai, kuriais galima gydyti (pvz., visokių sėdimųjų ir kitų nervų uždegimus)! Šaltas, glotnus ir raibuliuojantis kūnas. Jos periodiškai išsinerimas iš odos sutapatinas kaip nuolatinis atsinaujinantis jėgos simbolis. Gyvatė dažnai sutinkama kaip chthoninė būtybė, kaip priešybė žmogui. Ją matome šventų vietų arba požemių karalystės sergetoją.

Nuo seniausių laikų kai kuriose tautose išliko ne tik baimė, bet ir pagarba gyvatei. Štai Indijoje ir dabar kobros

negalima užmušti. Kadai Lietuvoje gyvatės sunaikinimas laikytas nepalankiu ženklu. Buvo manoma, kad žaltys, gyvatė — gyvybės simbolis. (Žodis „gyvat“, turi tą patį šaknį kaip ir „gyvybė“, „gyvastis“.) Juk, net nukirtus jai galvą, sukapojus ir gabalčius, šie kruta (gyvatė turi autonominę nervų sistemą). Ne vienas kaimo žmogus savo žaltčiui ir pieno šlakelį ne kartą yra palikęs.

„Taciau dabar šios pagarbos žaltčiams ir gyvatėms Lietuvoje nebeliko, — sako gamtininkas prof. J. Kazlauskas. — Moterys, išvydusios roplį, paprasčiausiai pabėga, o vyrai stengiasi užmušti net žaltį, kuris tikrai nekenksmingas. Taip elgdami, mes pažeidžiame gamtos harmoniją. Juk, jei nebūtų pelėdų ir gyvatių, graužikų taip nusiaubytų javų laukus, jog neturėtume nė vieno derliaus. Be to, iš gyvatių nuodų gaminami vaistai nuo daugelio ligų.“

Gyvate yra ir lyties simbolis: vyrams dėl falo formos, o moterims dėl susiraizgancio kūno.

Afrikoje gyvatė garbinama

Zodiakas

Zodiakas — tai kartą per metus Saulės pereinama (tik numanant) juosta, abipus ekliptikos (maždaug 18 laipsnių pločio, 16 laipsnių nurodo JAV išleista Webster's New World Encyclopedia. NY New York 1992, p. 358). Per šią juostą eina ir planetų bei Mėnulio keliai. Astronomijos mokslas skiria Saulės ir Mėnulio ekliptikos. Ši juosta padalinta į 12 dalių, gavusių po atitinkamą Zodiako ženklą.



Visi Zodiako ženklai iš visų Žemės vietų matomi vienodai, tačiau atskiros tautos juos su siejo su skirtingais žvaigždžių (visada su dvylika), arba — siejant su tais pačiais žvaigždynais, skirtingai vadina.

Dėl precesijos arba kitaip vadinamo lygiadienių ankstėjimo, nuolat paslenka lygiadienio taškas ir taip atsiranda nesutapimas tarp Zodiako ir jo žvaigždyno. Astrologijos mokslas sieja kiekvieną Zodiako ženklą su tam tikru gyvenimo būdu. Žvaigždynų išsidėstymas priskiriamas tam tikram charakteriui ir tipui (pvz. Tauro ar Jaučio, Vandenio tipas ir t.t.). Teigiama, kad metų laikas, kuriam turi po-veikti tam tikras Zodiako ženklas savo pobūdžiu yra alegoriškai susijęs su ypatumais to ar kito žvėries, kurio vardą žvaigždynas pavadintas ir t.t. Pasiskaitymui, prasiblaškydami supažindinsime su kiekvieno mėnesio Zodiako ženklu, trumpai aprašysime ką jis reiškia.

Zodiako ženklai ir jiems priskiriamos planetos

Žiemos ženklai:
Ožiaragis, planeta Saturnas

Vandenis, planeta Saturnas arba Uranas

Žuvis, planeta Jupiteris arba Neptūnas

Ožiaragis — dešimtas Zodiako ženklas, jis atitinka pirmąjį žiemos mėnesį. Saulė būna šiame ženkle gruodžio 21 d. - sausio 19 d. Marsas Ožiaragyje yra pakilęs. Tai Saturno namai. O Jupiteris, Marsas ir Saulė (Uranus) jau

įvairių kultūrų kaip dviasia arba dievybė. Senosiose Vidurio Amerikos kultūrose ypač svarbų vaidmenį turėjo plunksnuotoji gyvatė. Seniau ji buvo liautis ir augimo simbolis, vėliau virto „žaliosiomis kecalo plunksnomis apaugusia naktinio dangaus gyvate“, priešinama su „turkiu“ arba „dienos dangaus gyvate“, o su jomis susivienijusi simbolizuoja kosmosą. Kenijoje gyvatė jungė žemę su vandeniu ir todėl buvo ir simbolis.

Sakoma, kad gyvatės metai žada palankumą išminties ir kūrėjams. Ryšiai tarp žmogaus ir kosmoso egzistuoja ir nėra antgamtiniai, t.y. juos galima paaiškinti moksliškai. Tiesa, gamtoje nėra nei baltų gyvatių, nei smaiglių — išskyrus, žinoma, albinosus. Taigi gal šiuos metus valdys gyvatės albinosės.

Gyvates metai — palanki progą nusimesti seną odą išnara ir pakilti skrydžiui į naujas sfėras. Taciau sakoma, jog šliaužioti gimęs, skraidyti negali...

nuo helenistinių laikų priskirti jo globėjais. Indų astrologijoje tai — Saturnas, Venera ir Merkurijus. Ožiaragis yra žemės, moteriškas, neigiamas, tiksliau, pasyvus ir griežtas ženklas. Mūsų ožiaragi atitinka babiloniečių mišrus gyvūnas — Ožkažuvė.

Vieniems žmonėms įkuriamas pažintinis klubas „Zodiakas“. Klubo sąlygos: nariu gali būti kiekvienas ar kiekviena, ne jaunesni, kaip 18 metų amžiaus. Norint tapti klubo nariu, reikia atsiųsti savo duomenis, nurodant: lytį, amžių, ūgį, šeimyninę padėtį, išsilavinimą ar profesiją, pomėgius ir poreikius. Pavyzdžiui: vyras, 48; 6' (180 cm), išsiskyręs, aukštasis, mokytojas. Sportas, kinas, knygos. Ieško išsilavinusios, švelnios, ramios, mėgstančios gaminti valgi, 35-50 metų moters ilgalaikiai draugystei. Gali būti vienas vaikas. Turiu „žalią“ kortelę.

Arba: moteris, 50; 5'6" (165 cm), našlė, aukštasis, inžinierė. Mezgimas, teatras (JAV — labai retai...). Vaikai savarankiški, gyvena Lietuvoje. Ieško draugo rimtai, ilgalaikiai draugystei.

Kadangi laikraštis keliauja

Lietuva, tėvyne mūsų

„Ar išvykusiųjų svetur Lietuvai jau nebereikia?“ — tokia antraštė „Lietuvos rytas“ (2000.11.15.) išspausdino mums jau žinomą laišką, spausdintą ir „Drauge“ Lietuvos pilietybės arba tiksliau — dvigubos pilietybės išsaugojimo reikalui. Tie, kurie domisi, žino, kad trečiosios bangos lietuviams, įgyjant („žaliosios kortelės“ ar kt. atveju) pasirinktos šalies pilietybę, automatiškai atimama Lietuvos pilietybė. Tuo tarpu yra Seimo nutartis — išseivijos lietuviams pilietybę išsaugojama ne tik jų vaikams, bet ir jų vaikų vaikams. Vaikams, anūkams net ir negimusiems Lietuvoje. Šio paradokso paskatinti, žmonės parašė atvirą laišką Lietuvos vyriausybei — mes gimėme Lietuvoje, daugelio mūsų vaikai — taip pat, tad kodėl?

„Lietuvos rytas“, kuris turi didelę įtaką, formuojant eilinių Lietuvos gyventojų (kaip pavyzdį galėčiau paminėti kasdieninius ir iki gyvo kaulo įgrisusius Vyt. Landsbergio puldinėjimus), dažnai net vyriausybės nuomone, išspausdino „verslininkės“ iš Šakių Adelės Karaliūnaitės išpuolį — atsakymą į aukščiausią paminėtą laišką. Pravartu ir mums jį perskaityti. Taip ir nesupranti — ar tai laikraščio pozicija, ar prasideda nauja akcija prieš išvykusius... Straipsnis vadinasi: „Grįžę savo senatvę norite užkrauti mūsų vaikams?“ („Lietuvos rytas“, 2000. 11.21.)

„Lietuvians išsikovojus nepriklausomybę, vieni ėmėsi kurti naująją Lietuvą taip, kaip jie galėjo ir mokojo, kiti svajojo apie lengvesnį gyvenimą, apie tai, kad galės lengviau atsipūsti ir dirbti ne tai, ko reikia šiandien, bet šviesesniai rytojui, ir ne savo ar savo vaikų, o tėvynės.“

Kol jie svajojo ir pūkėjo, tėvyne, jų mąnymu, ištiko ekonominė bei finansinė grūtis. Taciau ir tada jų vaikai lankė mokyklas, institutai ir universitetai didino studentų priėmimą ir nemokamas studijas, jiems, kad ir nelabai kokias, bet teikė medicininę pagalbą, jų tėvai ir seneliai gavo pensijas, būriai bedarbių, gimdyvių, invalidų gaudavo socialines pašalpas, jie važinėjo prižiūrimi keliais.

Visą šią našą tie kvailiukai, kurie nesvajojo ir nepukėjo, o ėmėsi dirbti, mokėti, kad ir netobulus, mokesčius, suktis įvairiausių tikrintojų ir biurokratų apsuptyje, per vargą ir didžiules pastangas puoselėjo savo verslą.



Nuotr. Viktoro Kapočiaus

per platųjį pasaulį, siųsdami duomenis turite įdėti voką su savo atgaliniu adresu. Taip pat parašyti savo telefoną ir pridėti čekį su 5 dol. mokesčiu. Jums bus išsiųstas patikiosio žmogaus adresas arba keli adresai, atitinkantys Jūsų poreikius.

ga net skaityti tokių „pareiškimus“. Nesijaučiu skolin- ga valstybei, kurioje dėl blogų darbo sąlygų — darbas su chemikalais — praradau sveikatą. Tiesą pasakius, tada ji vadinosi Tarybų Lietuva. Mano pensija uždirta dorai ir niekas neturi teisės man priekaištauti“.

Vaidas A. 23 m. neb. aukštasis, JAV — 5 mėn. „Nesuprantami, nekultūringi, neprotiniai ir t.t. kaltinimai. Turbūt mes esame vienintelė tauta, taip smarkiai ieškanti kaltų savų ir svetimų tarpe. Argi už viską reikia atsimekėti. Kas kam yra skolingas — nelabai aišku. Jei Lietuva taip garsiai šneka, kuria informacinę visuomenę, laisvą visuomenę, tai galima pasveikinti žmones, rizikuojančius ir besikuriančius. Visur kur. Lietuvai tokių žmonių tikrai reiks. Patyrusių, užsigrūdinsius. Mūsų — taip pat“.

Jonas G. 48 m. aukštasis, JAV — 3 mėn. „Tai gal panelė Karaliūnaitė nori, kad Lietuvoje uždirtą pensiją paliktu-mėme jai?“

Antra, įdomu kokia Jūs esate verslininkė, jei iki šiol nežinote verslo pagrindų — kuo daugiau šalyje turtingų žmonių, tuo šalis turtingesnė?“

Birutė P. 50 m. aukštasis, JAV — 5 metai. „Manau, kad Amerikoje gyvenantys lietuviai išlaiko lietuvių žymiai geriau, nei pačioje Lietuvoje. Amerikos lietuviai jau daro investicijas, tik Lietuvos verslininkai mato jas tokioje išraiškoje kaip: ligoninių langai, imonių pirkimas, bet nemato, kada yra investuojama į žmogaus sveikatą, į mokslą, į vaikus. Mes kiekvienas esame savo gyvenimo kalvis, todėl visi norime gyventi geriau. Ne-reikėtų kasti vieni kitiems, lietuviai, o reikėtų padėti gyventi“.

Jurgita A. 29 m. aukštasis. „A. Karaliūnaitė neteisi (tai mano nuomone), ar tik neat-sitikis, kad senatvėje jai patiai prireiks dvigubos pilietybės?“

Kestutis B. 40 m. aukštasis. „Niekio protingo nepasakė, puola kaip užpjudytas šunelis. Neturi kaip suniekin-ti tokius, kaip mes, vargstančius ne kiek nemažiau, gal ir daugiau, nei pati verslininkė. Jei ne mano siūnimai pinigai, siuntiniai tėvams, broliams, sesei, tai kažin, ar ir pati verslininkė išsilaikytų. Ko gero, už mano pinigėlius mano tėvukai perka jos bu-rokelius“.

Antanas V. 60 m. spec. vi-durinis. „Pašėlęs pyktis, pagieža kalba verslininkės lūpo-mis. Jos stilius primena mano jaunystės laikų vadinamas „spekuliančių“ — pirk — par-duok — stilių. Kazin kokią teisę turėjo tokia Šakių ver-

slininkė kalbėti visų vardu. Kaip anais laikais 'ot imeni i po poručenių' (taip kalbėdavo komunistų atstovai kokiame susirinkime — 'partijos vardu' — L.T.), labai jau kvepia komunistišku mąstymu. Gal supykde, kad žmonės žada investuoti Vilniuje ar Kaune? Paliekame į Šakius investuoti Jums. Yra ir išseivijos 'Šakiečių klubas', tikriausiai jie irgi jau investavo, bet Jums vis dar negana. Atvažiuokit Amerikon, pasirašykite nuo medžių doleriukus, matysite, kaip smagiai jie auga ir krenta kišenėn. Kiek kvailiau, kad vis vizos negaunate — iš čia ir visas pyktis. Bet Jūs surasite kelią, juk nemokate svajoti ar pūkšėti, mokate konkrečiai veikti. Tai va, gal dar nežino-te, jog dabar galima į Kanadą lengviau nusikraustyti. Visai paprastą darbą dirbant — senukui ar senutei užpakaliuką nuvalant, namus tvarkant, vaikus prižiūrint, doleriai su-sikaups. Na, kad nuo stogelio 'nenušoktumėte' iš ilgesio namams ar vaikams, ar tėvams, laiškus rašysite kartu su mu-mis ir tada tokiais 'verslinin-kei' aiškinsite, kaip mes da-bar jums — ne mes palikome Lietuvą, o Lietuvai nereikia mūsų rankų, proto, patirties — per sen! Iš bado mirti dar nenorime, kartis, prasigerti taip pat. Vogti ir suksti iš tokių pačių kaip mes — taip pat. Po-niai ar panelei reiktų pinigą nuo lūpų nusišluostyti, tik tada kalbėti visų vardu. Taip pat pasimokyti vadybos ar ekonomikos pagrindų ir koki verslą su giminėmis ar pažis-tamais, laikinai Amerikon išvykusiems, pradėti — visiems būtų gerai ir jums ir mums, o, svarbiausia, Lietuvai — mūsų tėvynei“.

Kristina T. 56 m. aukštasis. „Savo gyvenimą atsimenu tik eilėse — visą laiką sto-vėjau eilėje — vaikystėje — duonos, cukraus, miltų. Per naktis. Studentaudama — pusiau su bėda vėciausi, bet amžinai pusalkė. Tik slėpė-me vieni nuo kitų. Gedėjome. Pradėjau dirbti — žieminių batų pora kainavo truputį mažiau nei mano mėnesinis atlyginimas. Ištekėjau, pora vaikų. Aš — gydytoja, mano vyras — inžinierius. Buvome iš tų, kurie gerbėme ir mylė-jome savo pasirinktas profesijas. Buvome iš tų, kurie ne-ėmėme keišių. Buto laukėme daugiau nei 10 metų, nors bu-vome jauni specialistai“. Gyvenome viename mažame bendrabučio kambarelyje — du maži vaikai, vėliau, mirus vyro tėvi, atsikraustė jo mo-tina. Pakaitomis miegodavo-me virtuvėje — ant sudeda-mos lovelės. Nevogėme. Dir-bome už darbą gaudami ska-tikus.

Bičiulystė

Lietuva. Amerika. Aš.

Linksma, šauni, visų mėgstama ir gerbiama panelė, nusprendė aplankyti Ameriką. Dar paukščio skrydyje svajojo apie visų numylėtą, išaukštintą šalį, kurė nuostabius planus ateitčiai, išvaizdavo esanti maža karalaitė. Šios svajonės truko neilgai, iki rytojaus dienos, kai anksti ryte pramerkė akis viename Marquette Park name.

Lietuvoje turėjusi viską: savo gimtąjį miestą, draugus, mokyklą, gimines, čia jautėsi vieniša, lyg vienintelė būtų žemėje. Pirmuosius porą mėnesių susigūžusi į kamuoliuką svajojo apie Lietuvą, tačiau tai negydė vis giliau besiplečiančios žaizdos. Vienintelė paguoda, kad šalia mama ir sesuo.

Prabėgus mėnesiui, pradėjau mokytis Maria gimnazijoje (High School). Pirmą dieną — tolygi pragari. Grįždama namo, galėjau „pasididžiuoti“ tik tuo, jog, gerai nemokėdama anglų kalbos, sugebėjau išgyti priešė. Pusę metų su ja „kariavoje“, kol ji pralaimėjo kovą dėl kamuolio: mane priėmė į mokyklos krepšinio komandą. Baigus mokslo metus šioje mokykloje, jaučiau didžiulį dėkingumą jos direktorei, nes ji labai padėjo, daug ko išmokė — anglų kalbos, suteikė žinių apie šią visaiškai man svetimą šalį, jos tradicijas.

Truko laiko, kad dabar į ateitį žvelgti drašiai, nes pasitikiu savo lietuviškais jėgomis. Aš patyriau tą patį, ką ir kiekvienas paauglys, studentas patiria: drovumą dėl kalbos žinių stokos, diskriminaciją dėl tarimo (akcento), atmetimą dėl šio pasaulio sąvokų nesupratimo. Negalio nepasakyti daugeliui draugų širdingo acio, nes tik jų pagalba tapau savimi labiau pasitikinti. Pradėjau nekreipti per didelio dėmesio į pajaukas. Ėjau pirmyn, tikėdama, jog esu daug protingesnė už tuos, kurie tyčiojasi, ir galii žymiai daugiau. Išmokusi kalbą, ruošiuosi studijuoti teisę.

Nesu turtinga, tačiau sumani. Kiekvienas iš mūsų turi teisę prašyti paskolos mokslui, tad pasinaudokime ja, kaip sakoma — „prašyk ir bus duota“. Visiems moksleiviams, studentams linkiu sumanumo ir ištvermės moksle. Nepamirškite, kad jūsų išmintis — jūsų tiltas į gyvenimą! Juo aukštesnis, jis, tuo aukščiau ir jūs su juo. Bet prie sunkaus mokslo rašymo vaisių, niekada nepamirškime ko nors saldaus! Čikagoje tikrai rasite vietelių pasilinksinti, jei ne dienos metu, tai vakare. Atvažiuojant čia net negalvojau, jog turėsiu nė kiek ne mažiau draugų nei Lietuvoje. Jau trečietais šokių šaukuose šokių kolektyvuose „Lietuvos Vyčiai“ ir „Svajna“. Šokiui jaučiau silpnębė nuo pat mažumės, nes, budama visai mažutė, šokau pramoginius. Atėjusi į šį kolektyvą, pasijaučiau tarytum mažąjį Lietuvelę — čia buvo pirmą vietą, kurioje šneko vien lietuviškai, pajutau žmonių šilumą ir supratimą, nes jie taip pat suvokia pasaulį, kaip ir aš. Šokis leido atsipalaiduoti nuo kasdienio gyvenimo, ir tuo pačiu pamatiau daugybę idomių vietovių ir žmonių. Praėję metai buvo labai turtingi: nepaprastai puikus „Vienos valso“ pokylis, kuriame mes, „Svajnos“ šokėjai, grojome pirmu smuiku. O mūsų nuostabūs šokis „Vienos miško pasaka“, kuris sulaukia tokio pasisekimo, jog visi prašo pakartoti. Ir mes kartojame, nes mums taip miela ir

smagu, kad galime šokti ir šokti! Praėjusią vasarą buvome išvykę į Kanadą, XI išeivijos tautinių šokių šventę. Ši kelionė paliko didelį įspūdį, nes ne vien tik pamatėme naują šalį, bet ir praleidome patias išimtiniausias savo gyvenimo akimirkas su gerais draugais, kurių galbūt iš viso nebūčiau sutikusi, jei nebūčiau buvęs Ligijos Tautkuvienės pakviesta į šį kolektyvą.

Žinau, kad jaunimą dažnai aplanko blogos ar liūdnos mintys — vienišumo, gal Lietuvos ilgesio ar draugų stokos. Tačiau nesėdėkime užsidarę namuose, naudokimės kiekviena gyvenimo mums duota proga pažinti, patirti naują, ieškime to, kas mums patiems gali padėti. Amerika iš tiesų yra galimybių šalis, jei mokėsi tomis galimybėmis pilnai pasinaudoti.

Grazus jaunimėli, eikime ir bandykime naujus, kad ir nežinomas dalykus: šokti, dainuoti, vaidinti, sportuoti ir t.t. Kol jauni, kol turime galimybes — išnaudokime jas savęs praturtinimui, turėkime prieš akis tikslą, ko norime, siekti, ieškoti, siekime visokių naujovių, pažinkime jas. Tik nerusenkime, bet gyvenkime, nes gyventi — tai skristi!

Loreta Gudėnaitė — 19 m., JAV — trečietais



Tadas Raudzius

Lietuva — mano Tėvynė. Lietuvoje gimiau ir užaugau. Išgyvenau 17 metų. Nuostabūs vaikystės, paauglystės išpūdžiai, prisiminimai.

Į Ameriką atvykau baigęs 11 klasių. Jau čia baigiau vidurinę mokyklą. Įstojau į kolegą ir dabar studijuju mokslo apie kompiuterius.

Amerikoje mano išpūdžiai labai įvairūs — ryškūs oro pasikeitimai, įvairūs žmonės, diskriminacija. Aš čia negalio jautis laisvai. Reikia laiko, kol apsiprasi gyventi šioje visuomenėje. Lietuvoje turėjau daugybę draugų — gyvenome visi greta. Čia man jų labai trūksta. Linkėčiau atvykstantiems nenusiteikti, kad Amerikoje auga doleriai ant medžių. Geriausia nieko per daug nesitikėti. Gerų Naujųjų!

Tadas R. 18 m., JAV — antri metai

Aš esu lietuvis ir visada ja busiu. Lietuva — mano namai, mano Tėvynė. Bet gyvenimas niekada neteka ta viena vaga. Mane ta vaga nuvedė į Ameriką. Nors esu už tūkstantčio mylių ir esu tik mažytė dalelė tarp emigrantų, niekada nepamiršiu Lietuvos — juk aš ten gimiau!

Amerikoje mano didžiausias siekis — išsilavinimas. Tikiu,



Loretos „skrydis“ — „Svajna“ švenčia jos gimtadienį. A. Tautkaus nuotr.

kad čia galii pasiekti žymiai daugiau nei Lietuvoje. Šiandien Lietuvoje nepakanka proto, reikia ir pinigų, net jei turi specialybę, nėra garantijos ar turėsi už ką pragyventi.

Be viso to aš didžiuojuosi kad esu lietuvis.

Emilija, 16 m., JAV — vieneri metai

Gyvendama Amerikoje supratau kas man yra Tėvynė. Anksčiau ji buvo lyg ir tik poetams skirta apdainuoti, kurie poetiška kalba galėjo kalbėti apie meilę, ilgesį Tėvynę. Gyvenant Amerikoje galima tikėtis geresnės ateities, lengvesnio kelio. Tačiau dalis mano gyvenimo liko ten, Tėvynėje Lietuvoje. Su ja susiję mano vaikystės ir paauglystės atsiminimai. Manau, kad galima mylėti Lietuvą nesvarbu kur esi. Svarbu, kad ji visada turėtų vietą Tavo širdyje.

Esu laiminga gyvendama Amerikoje, nors ji ir niekada netaps mano šalimi. Nesu-

prantu žmonių, kurie peikia Ameriką. Visur yra visko, o ypač tokioje šalyje. Tiesiog reikia mokėti susikurti savo pasaulį ir nebandyti eiti prieš čia esančią sistemą. Amerika yra šalis, kur kiekvienas gali išaugoti savo vertybes ir meilę tam, ką turėjo praėityje.

Visai realu, kad žmonės nutolsta, įvykiai pasimiršta. Tačiau jei nori, visada išliksi lietuviu, išliksi Lietuvos dalimi.

Virginija A., 18 m. JAV — treji metai

Kai atvažiuoju Amerikon, galvoju, kad pinigai ant medžių auga. Man patinka amerikoniška mokykla, nes man čia geriau, nei Lietuvoje — mažiau reikia mokytis. Amerika didelė, o Lietuva maža. Lietuvoje gerai yra, kad vyksta šokiai jaunimui kiekvieną penktadienį, o čia per Home comingą, išleistuves, kalakutą ar dar kada.

Naujųjų metų proga linkiu visiems gerai mokytis.

Lietuva yra mano Tėvynė!

Pranas, 15 m., — 4 mėn.

Lietuva, tėvynė mūsų

Atkelta iš 4 psl.

Kooperatinį butą įsigijome, priartėję prie keturiasdešimties. Telefono laukėme gal penkerius metus — vis eilės ir eilės. Po darbo — vaikas po pažastimi ir eilėje — mėsos, aliejaus, dešrelių ar pamėlynusių vištų, kainavusių 1,6 rublio už kilogramą... Gal Jus neatsimenate, bet aš puikiausiai. Mano, gydytojos, rankos būdavo vis nuo bulvių tarkos sužeistos. Blynai, cepelinai, kugelis — bulvės buvo pigios! Išsvajotus bulvių tarkavimo mašinėles taip ir nenupirkome — nepriartėjo eilė. Kai lygintuvus perdegė, kaitindavome jį ant dujinės plytelės, nes ir jam įsigyti buvo eilė, ir norinių pirkti buvo daugiau, nei mūsų darbovietės gaudavo talonų.

Apie lengvąją mašiną tik svajojome — eilėje stovėjome daugiau 10 metų. Taupėme ir taupėme. Kad būtume elegantiški, gražiai apsirengę — mezgiau, siuvau, siuvinėjau, adžiau... Mano suadytas megztinis pasidengdavo įvairiausiomis spalvomis siuvinė-

tomis gelėmis — taip slėpdavau suadymus. Vaikai ir vyrai dažniausiai dėdavo mano rankų darbo megztinius, kepurės, šalikus, pirštines... Juos megždavau vos ne naktimis. Vasarą „atostogų“ vykdavome į kaimą uždarbiauti, pas mamos seserį ir ten ravedavome „arus“, „hektarus“ — burokų ar cukrinių runkelių. Tėviškėje, pas mamą ravėti buvo nepatogu, nes kaimynai būtų šnekę ir šnekęje. Mažai būtų buvę skaudu, kad jos daktarė duktė pinigų uždirba ravedama kolūkio burokus... Vyrai pjaudavo žolę iš griovių. Taip mes užsidirbdavome butui išmokėti ir savaičiai atostogų Palangoje — vaikams labai reikėjo jūros vandens ir pajūrio jodo. Likusius pinigus taupėme mūsų svajonei — mašinai. Dirbome ir taupėme.

Nepriklausomybės metais nieko negalėjome „prichvatuoti“, nes nebūdami partitais, neturėjome vadovaujančių postų — eiliniai Lietuvos gyventojai — tarnautojai, kuriems atlyginimas buvo mo-

kamas iš biudžeto. Ligoninėse sumažėjo atlyginimas, darbo valandų skaičius. Privataus kabineto atsidadyti negalėjau, neturėjau pinigų. Vienas sūnus vedė, reikėjo jam padėti įsikurti ir t.t. Vyrai atleido iš darbo — etatų mažinimas, bankrotas. Pensija tokia, kad pakako sumokėti už butą. Prasidėjo košmarai, kankino nemiga. Atsirado baimė, kad ir mane atleis, nes nėra darbo vietų jaunesniems. Vyrai ieškojo darbo. Nemanykit, kad lengva pradirbus inžinieriumi — projektuotoju, dar nesenam vyrui eiti sargauti į tą pačią darbovietę. Bet dirbo. Naktimis. Dieną, kiek pamiegojęs, eidavo saugoti anukėlių, padėti jaunai sūnau šeimai kabintis gyvenimam.

Prieš penkerius metus laimėjome „žalią kortelę“. Verkėme apsikabinę ne iš laimės, o iš nevilties, kad esi nebereikalingas tai žemei, kurią myli labiau už gyvenimą. JAV pradėjome gyventi iš naujo, tad zinome visus kančių kelius. Pažeminimo pakako ir čia. Tik yra vienas „bet“ — kad ir ką bedirbtum gali užsidirbti. Kokia laimė, kad gali pasiūsti sūnui pinigų, o jis už juos gali pragyventi, tobulintis savo profesijoje — medicinoje. Kaip smagu, kad gali pasiūsti ir kaimą paramą, nes pieno supirkimo kainos mažėja, o gyvulius išplovė vagys. Kaimo kaimynų supjaustė pienbūriniai, reikalaudami pinigų. Rado gal 120 litų, bet žmogaus nebėliko — mirė nukraujavęs.

Dėkoju Dievui, kad nors senatvėje galime gyventi pasiturintai — juk turime mašiną, nameliuką, juokinga net ir pasakyti, jog mobilius telefonus įsitaísėme, nes vairuotojai niekios esame, tad turime neprarasti ryšio. Gydytojų egzaminus išlaikyti ne man — anglų kalbą išmokti sunku. Bet dirbu ligoninėje, pas indus. Jie mus daugiau palaiko, nes ir patys iš vargo. Nors ir ne gydytoja, bet ir ne sanitare. Susikalbu. Kasdien išmoku vis daugiau žodžių — vieną ar du tai tikrai. Vyrai dirba fabriku elektriku — juk lietuviai vyrai viską išmano! Šią vasarą pirmą kartą buvome nuvykę Lietuvon. Kitomis akimis žvelgiame. Kvepuojame laisvai. Palangoje atostogavome — ach, kokia ta nuostabi mūsų Baltija! Mūsų paliktai pinigais šeima, nuomavusi butą (patys gyvena visą vasarą rūsyje), galės prisidurti sau prie gyvenimo, nes šiais metais poilsiautojų buvo mažiau — sako, Turkijoje dabar visi traukia — mat ten visada šviečia saulė. Palangoje mums buvo nuostabią gerą, nors ir lijo, juk „čia Lietuva, čia lietus lyja“, — kaip sakė poetas. Kokie laimingi buvo mūsų anūkai pirmą kartą išvydę jūrą. Mazylis vis šaukė: „Mociute, dar noriu į vandenį!“. Mes suteikėme džiaugsmo sūnau šeimai, savo artimiesiems, kiek jų dar gyvų paliko. Sūnui sakome — dirbk Lietuvos naudai, padėsim, gal atsistos tėvynė ant kojų. Tiesa, Lietuvoje susitaisėme dantis, palikdami savo santaupas jaunam gydytojui, įsigijusiam skolon naująsias aparatus. Mokejome pigiau nei JAV, tas tiesa. Bet mūsų vizitu gydytojas neatsidžiaugė. Ar tai blogai?

Skaitau verslininkės laišką ir galvoju — kas davė teisę kalbėti tautos vardu, kas davė teisę kategoriškai mums pasakyti — kad jūs dirbate, o mes tik svajojome, pūkšėjome. Kas Jums davė teisę nuspręsti už mus kur mus gyventi. Už mokslus atsimokėjome dvigubai, nes tikrojo atlyginimo už savo darbą niekada negavome. Lietuvoje savo pensijas

DRAUGAS, 2001 m. sausio 12 d., penktadienis

5

taip pat užsidirbome dvigubai, nes dirbome daug ir sąžiningai. Gal mes buvome tie kvailėliai, kurie tikėjome iki paskutinio momento visais, stovinčiais prie valstybės vairo. Tik keista buvo matyti vis pilnėjančius valstybės vyrų žandus ir pilvukus. Daug nuoskaudos čia būtų galima išlieti. Tik rašymo tikslas ne tas. Amerikoje uždirtos pensijos padės ir Jums Jūsų versle — turėdami pinigų, galėsite nupirkti iš jūsų agurkus ar kaimiškas dešras ar, galų gale, ką nors.

Į Baltarusiją, kurią mums siūlote, važinėkite ir toliau, kaip vaizdinęte prieš tai. Gal tapsite milijoniere anksčiau, nes mums nė iš tolo nešviečia milijonais — jais čia nesninga“.

Laura Ž. 47 m. aukštasis. JAV 4 metai. „Kai Lietuva išsikovojo nepriklausomybę, aš taip pat buvau tarpe tų, kurie kūrėme naująją Lietuvą. Dar iki 1990 metų, metusi inžinierės darbą, (paprastusiai nepragyvenome) pradėjau verslą. Veždavome parduoti į Ukraiņą batus, basutes, kurias gamino gimines ir artimieji kolūkių įkurtuose kooperatyvuose. Vežėme ir kojines, kurias kiti, tikriausiai vogdavo iš Kauno fabriko. Vežėme ir plastmasinius papuošalus į Vidurinės Azijos respublikas, nes lietuvių meistrų darbo papuošalai buvo graibstomi. Mus vadino spekuliantais, bet mes neėmėme į galvą — gyvenome gerai, nors ir sunkiai. Iš tų respublikų veždavome (kad negrįžti tuščiomis) tas prekes, kurių paklausa Lietuvoje buvo didžiausia. Mezgėme pažintis, verslas galėjo plėstis. Galų gale išgijome butą, mašiną. Pažinciu dėka išgijau patalpų, atidariau parduotuve (mokejau valstybei) nuomą, vėliau — privatizavau. Savaimė aišku, kad gaminti nieko negaminome, bet perpardavinėdavome — kas atveždavo iš kitur pigesnes prekes, mėgindavome perparduodant šiek tiek uždirbti. Kai veždavome patys, tai mokesčius susimokėdavome muitininkams grynais — veikė tokia sistema! Dėl to nesukome sau galvos, tuo turėjo rūpintis valstybė, kuriai matyt buvo paranku nesaugojama siena, nekompiuterizuotos muitinės ir t.t. Neturėjau tiek, kad galėčiau išsimokėti „netobulus“ mokesčius. Apgauginėti nemokėjau, bijojau. Pažinciu nes turėjau. Nureketavo valstybė, nureketavo banditai. Sužlugdė visą mano verslą, nes tikėjau kitų žmonių sąžiningumu. Keletą kartų bandžiau prisikelti, kaip liaudis sako „iš numirusių“ — nesėkmingai. Ne tik kad nesėkmingai, stačiai tragiškai...“

Amerikoje — jau ketveri. Neprapuolėme. Ramiai miegame. Turime tiek, kiek reikia normaliai gyventi. Pradedu išjungti į verslą ir čia. Pradžioje gal neoficialus, bet ateityje, tikiuosi, amerikietiai — vis daugiau ir daugiau išvys lietuviškos produkcijos, tad ir susidomės daugiau. Juk A. Kavakienės iniciatyva (gaila, ne konsulato!) jau atkeliauja lietuviški grybai, likeriai ir t.t. Atsidarė „Lietuvelė“, jau nekalbu apie seniai veikiančią „Atlantą“. Ir ne tik Čikagoje. Per visą Ameriką veiklus lietuvių kažką vis suorganizuoja. Visos šios įstaigos bendradarbiauja su Lietuva, padeda jos gyventojams stotis ant kojų. Tai tam tikra prasme investicija į gamybą. Kaip verslininkė ir prašo „investuojama dabar“. Lietuvoje gal ir nebūčiau stovėjusi su ištisia ranka, bet nuo galvos skausmo, nemigos, atrodė, jau ne-

pagysiu.

Neturiu jokios kortos, nei žalios, nei raudonos, ar dar kokios. Tikiuosi legalizuotis verslu. Mokame mokesčius, gyvename tvarkingai, nusipirkome namo dalį (townhouse) išsimokėjimui. JAV sudarytos sąlygos visiems — baltiems ar juodiems, mokytiems ar ne. Svarbiausia — netingėti! Lietuvoje, galėjai verstis per galą, dirbti dieną naktį ir nieko neturėti. Ne visiems pavyksta, kaip „verslininkei iš Šakių“.

Daiva Ž., 39 m. vidurinis, JAV — 4 metai. „Iki nepriklausomybės nieko neturėjome, atgavus ją — taip pat. Tik atsidūrėme prie skurdo ribos. Du mažai vakai. Aš dirbau namuose — siuvau patalynės komplektus, petukus rubams, kelnes ir t.t. tokiai „verslininkei“, kuri mokojo man skatikus. Vyrai dirbo vairuotoju. Dieną naktį dirbome, bet skurdas stovėjo prie durų. Kiti „verslininkai“ vežė prekes ir plėšė dideles kainas, o iš kur tų pinigų galėjai paimti, jei pinigų buvo tiek, kad užtektu nuo — iki. Vogti juk neisi, o taip norėjosi gyventi normalų gyvenimą. Mes niekada netingėjome dirbti.“

Ketveri metai JAV. Pradžią buvo sunki. Vyrai uždirbdavo tik 350 dol. per savaitę, aš negalėjau dirbti, nes vaikų negalėjau kam palikti. Mokiau si kalbą. Dabar ir vyrai jau prasimokės dirba „trok“ vairuotoju, pakankamai uždirba. Bandau kažkokius darbus dirbti namuose — surinkinėju visokias detales ar dėlioju į vokus visokius popierius. Vairuotojai jau lanko mokyklą. Mes susitaupėme pinigėlių, kad galėtume įmokyti namui pirmąjį reikalingą inžinierį. Kadangi neturime visų dokumentų, tad reikia mokėti 20 proc. namo vertės. Jau ir Naujus metus galime sau leisti nueiti „pasizmonėti“. Kaip man smagu, kad Lemonte tiek daug lietuvių susirinko ir visi kartu uždainavo „Viens, du, trys, graži Lietuva, kaip geležė žydi visada!“ Aš tokia laiminga, kad suduriame galą su galu, kad galime ir kokią dolerį Lietuvoje likusiems tėveliams pasiūsti geresniam kasnui nusipirkti. Skaitome jų laiškus, kai jie dėkoja mums „pro ašaras“ ir patys verkiame ir iš laimės, ir iš ilgesio.

Tos verslininkės laiškas nevertas net mūsų dėmesio — nenormaliai piktas, nesveikiai pavydintis. Visai be reikalo. Jei būtume turėję darbo, gavę atlyginimą, niekada nebūtume važinėję iš Lietuvos“.

Šiandien švietimui, medicinai, kultūrai, valstybė skiria tik skatikus, tad ko galime sulaukti iš neapsišvietusios, sergančios ir nekulturnos tautos? Tokie nieko neišmoks, negamins, gimdys išsigimusius, sergančius vaikus. „Verslininkės iš Šakių“ laiškas — pikto ir nelabai susigaudančio žmogeliuko šūktuojimas. Pilnas nesveiko pavydo ir pagiežos. Išvykstantieji, kurie vos ne kasdien sapnuoja savo tėvynę ir gyvena mintimis sugrįžti, neturi to komforto — aplinkos, draugų, artimųjų, kuris supa gyvenančius Lietuvoje. Tačiau sunkiai, dažnai net labai sunkiai, dirbdami, jie rengiasi keliui atgal. Ir niekas neturi teisės taip šlykščiai juos įžeidinėti. Tėvynė — ne gražus daiktas, ji nesirenkama, ji yra viena ir ji yra ten, kur gimei ir užaugai.

P.S. Lenkijos, Izraelio piliečiai turi teisę į dvigubą pilietybę. Ar ir vel lietuviai bus paskutiniai?!

„KAD PASAULIS ĮTIKĖTŲ“

VYSK. HANSAS DUMPYS

Ekumeninės pamaldos, Gimimo Šv. Mergelės Marijos
Bažnyčia, Čikaga, 2000.03.12; Jono 17:15-23. „Mūsų Viešpaties
Jėzaus Kristaus malonė ir Dievo Tėvo meilė, ir Šv. Dvasios
bendrytė tesie su jumis visais“. — Amen.

Džiaugiamės, kad šiandien galime rinktis šioje šventovėje paminėti Kovo 11-tosios Lietuvos dešimties metų nepriklausomybės atstatymo sukaktį. Kas būtų galėjęs tai išspręsti prieš dešimt ar penkiolika metų? Šiandien tai yra įvykis istorinis faktas. Susirinkę ekumeninėms pamaldoms, katalikų, evangelikų liuteronų ir evangelikų reformatų bažnyčių dvasininkai bei parapijiečiai, šiandien kelio savo širdis aukštyn ir dėkoja Viešpačiui, tautų ir pasaulio Valdovui, už Jo apvaizdą mūsų tėvynės vedimą į nepriklausomybę ir laisvę. Po 50-ties metų žiaurios politinės ir ateistinės okupacijos, Lietuva vėl yra pilnatėis ir garbinga Europos bei pasaulio tautų šeimos narė.

Prieš dešimt metų skaitėme ant Lietuvos parlamento rūmų sienos: „Laisvė brangesnė už gyvybę“. Viešpaties idėję laisvės troškimą žmogaus širdy ir niekas negali to ilgesio iš mūsų išplėsti, net pusės šimtmečio diktatoriška valdžia. Lietuvos laisvė buvo ginama jos žmonių gyvybe ir pasiaukojimu ne vien tik prie Vilniaus televizijos bokšto ir parlamento rūmų sausio 13-tą, bet visur, kur laisvė buvo slopinama ir nepriklausomybei priešingama. Ir ne vien per lemtingą kovą už nepriklausomybės atstatymą Sąjūdžio metais, bet ir per ilgą šimtmečių kovą, siekiant būti laisva tauta. Šiandien mums dera prisiminti, brangint ir Viešpačiui dėkoti už gyvybės aukas, padėtas ant laisvės aukuro. Jos nebuvo veltui ir jos niekad nebus užmirštos.

Šiandien mes džiaugiamės per dešimtmetį padaryta pažanga atstatant Lietuvos politinį, ekonominį, kultūrinį ir dvasinį gyvenimą. Tai nežmoniškai sunkus uždavinys — atitaisyti ir atkurti laisvą, kūrybingą tautos gyvenimą, kuris žadėtų vilties ir gerų perspektyvų Lietuvos vaikams. Mes gerai žinome, kad dar daug darbo, ištelių, energijos, pasišventimo ir širdies reikės, kol tėvynės gyvenimas vispusiškai suklestės.

Mane sujudino prezidento Adamkaus žodžiai jo apsilankymo proga Tėviškos bažnyčioje praėjusi pavasarį: „Šios dienos Lietuvoje galbūt nėra vienos iš geriausių. Problemos slegia Lietuvos žmones, slegia visos valstybės mastu. Tačiau galiu jums viena užtikrinti, kad tai yra laikinas, pereinamasis laikotarpis, kadangi dvasia dirbti, kurti, tobulėti ir žengti į ateitį, ypač turint prieš akis lietuvišką jaunimą, yra stipri ir nepajudinama“.

Prezidentas tęsė kalbą: „Šiandien aš galbūt daugiau susirūpinęs... mūsų dvasiniu būviu Lietuvoje. Jeigu mums trūksta materialinių gerovių, jeigu tie sunkumai slegia žmogaus pečius, jie yra pakeliami. Tačiau aš susirūpinęs žiūriu į dvasinį stovį, kadangi tas trūkumas jaučiamas visur, bet ypač jaunosios kartos mokykloje“. Prezidentas baigė kalbą, prašydamas išeivijos padėti atkurti Lietuvos švietimą, auklėjimą, dvasingumą.

Mes Viešpačiui dėkingi už galimybę talkininkauti, atstatant laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, padėti jos įsitvirtinti mui ir stiprinimui. Tegul 10-ties metų nepriklausomybės atstatymo sukaktis būna mums paskatinimas toliau tęsti ir įsijungti į tėvynės atkūrimo



Vysk. Hansas Dumpys

darbą. Viešpats telaimina Lietuvos žmonių ir mūsų pastangas. Šiandien visi pritariame jungtinio choro giedamai malda: „Apsaugok Aukščiausias, tą mylimą šalį...“

Pasakęs visa tai, klausiu save, kodėl mes šiandien rinkomės būtent bažnyčioje? Kodėl rinkomės ekumeninėms pamaldoms su katalikų, liuteronų ir reformatų bendruomenių nariais? Ar mes nebūtume galėję minėti 10-ties metų nepriklausomybės atstatymo sukaktį gražia programa, kurioje nors auditorijoje? Aišku, būtų galėję.

Tačiau ekumeninės pamaldos mums sąmoningai suteikia ypatingą religinę dimensiją šiam unikaliai įvykiui švesti. Žinau, kad praėjusieji yra buvusios ekumeninės pamaldos kuklesniu mastu Čikagoje evangelikų reformatų bažnyčioje. Šiandien, Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos kviečiami, sąmoningai renkames ekumeninėms pamaldoms, kuriose dalyvauja visų trijų konfesijų dvasininkai parapijiečiai. Mes jungiamės su krikščioniškos konfesijos tėvynėje, pasinaudodami ta patia pamaldų tvarka, kuria jungėsi tikintieji ekumeninėms pamaldoms Vilniuje, Tauragėje ir Klaipėdoje sausio mėnesį per maldos savaitę už krikščionių vienybę.

Mus jungia šiandien ne vien tik tėvynės nepriklausomybės atstatymo dešimtmetį sukaktis. Dar daugiau, mus jungia Šv. Raštas, Tėvo mūsų malda, krikšto sakramentas, bendri tikėjimo išpažinimai — apaštališkasis, nikeniskasis ir atnaziškasis — Šventa Trejybė, 14-kos šimtmečių bendra krikščionybės istorija, nors kai ką mes skirtingai aiškina. Ypač čia reikia išskirti ir II Vatikano susirinkimo dekretą, kuris evangelikų nebevadina eretikais, bet broliais ir sesėmis Kristuje, tuo atverdamas kelią į ekumenizmą. Tad dėkime Dievui už šį unikalią įvykį Čikagos lietuvių bendruomenėje, kada galime rinktis ekumeninėms pamaldoms.

Jėzus meldėsi už tikinčiųjų vienybę, pagal šiom pamaldoms skirtą Evangeliją, „...tegl visi bus viena“ (Jono 17:21a). Viešpaties valia, kad Jo kaimenė pasauly būtų viena. Jeigu Kristus gyvas ir veiklus mūsų pasauly, tai Jo kunas, Jo Bažnyčia, Jo surinkimas yra viena. Jis negali būti suskaldytas ir likti gyvu Kristaus kunu. Kai kurios konfesijos naudojasi biblija pateisinti Bažnyčios susiskaldymą, kur Jėzus sako: „Aš esu vynuogė, o jūs šakelės“ (Jono 15:5a). Vadinasi, vienas Kris-



JAV LB Krašto valdybos posėdyje. Iš kairės: Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algirdas Rimas, vicepirm. ir reikalų vedėjas Rimantas Stirbys, Ekonominį reikalų tarybos pirm. Liutas Jurskis.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ IR „NAUJOJI BANGA“

Pereitų metų gruodžio pradžioje pareigas perėmusi, naujoji JAV LB Krašto valdyba dviejuose posėdžiuose ruošė planus placios apimties bendruomeninei veiklai. Šiame straipsnyje dėmesys JAV LB Visuomeninių reikalų tarybai (VRT), jos veiklai, siekiant Lietuvos pakvietimo į NATO sudėtį, LB organizacijai ir iš Lietuvos į šią kraštą atvykstantiems „trečiosios bangos“ lietuviams imigrantams.

NATO Lietuvai būtina

Kiekvieno sąmoningo lietuvių pareiga, ar jis begyventų Lietuvoje, ar išeivijoje, yra darbuotis dėl Lietuvos pakvietimo į Šiaurės alianso sudėtį. Tik, Lietuvai atsidurus po NATO skėčiu, tėvynėje begyventų Lietuvos piliečiai galės pasijusti saugūs nuo Rusijos imperialistinių užmojų ir atsidėti ilgametės nepriklausomos valstybės kūrimui. Užsienio kapitalas tada pajudės Lietuvos link, užsienio investitoriams esant užtikrintiems jo saugumui.

Patvirtinta JAV LB VRT

Siekiant įtaigoti JAV val-

nėse, įaugame į tą vienybę žemėje, kuri yra tarp Tėvo ir Sūnaus. Šv. Dvasios vienybės dovana duoda mums uždavinį, kad mes praktiškai įkūnytume vienybę ir priartėtume prie vienybės pilnumo. „Kad pasaulis įtikėtų“ — mums yra Viešpaties uždėta pareiga regimai išreikšti dvasinę vienybę Dievo garbinimu, tarnavimu ir bendradarbiavimu tarp parapijų ir konfesijų. Mes šiandien esame atsakingi išreikšti tobulesnę vienybę tarp mūsų parapijų ir konfesijų, kurios yra Kristaus įrankiai pasaulyje, kol mes įkūnytume visišką vienybę, kuri vyrauja tarp Tėvo ir Sūnaus.

Nors ekumeninė veikla yra aukšto bažnytinio lygio, jos pagrindas lieka vietinės parapijos — Evangelijos skelbimu, sakramentų teikimu, krikščionišku auklėjimu, sielovada. Pasaulinės bažnyčių rezoliucijos ir nutarimai turi savo vietą, bet jeigu praktiškas ekumeniškumas nebus konkretus pošeilėjamas parapijose, tarptautinių forumų nutarimai mums nepadės. Savo buvimu šiandien ekumeninėse pamaldose mes liudijame, kad esame Kristaus kūno šnariai pasaulyje ir priklausome Jo vienai, šventai, krikščioniškai ir apaštališkai Bažnyčiai.

Šiandien mes esame Dievui dėkingi už vienybę, kurią turime Kristuje. Už tikresnę vienybę, į kurią tikimes jaugti, mes meldžiame Šv. Dvasios, kaip Kristus meldė Tėvą, „Tegul visi bus viena... kad pasaulis įtikėtų“.

Pastaba: ekumeninės pamaldos šimtmetį įvyks sausio 21 d., sekmadienį, Nekalto M. Marijos Prasidėjimo parapijos bažnyčioje, Brighton Park, Čikagoje.

Reikalinga auklė dvim 4 ir 8 metų vaikams. Reikia gyventi kartu 6 dienas savaitėje. Atlyginimas \$200 į savaitę. Skambinti tel. 847-334-9475.

Reikalingi taksi vairuotojai. Pats apmokau. Skambinti tel. 847-774-6643.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdėdame lietuviškus (gutters) ir dengiamo stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Dėl ligos ir senatvės negalintis gyventi savarankiškai, kviečiu į savo namus gyventi prie šeimos. Labai geras maistas, atskiras kambarys ir nepriklausa priežiūra 24 val. per parą. Kaina žema. Skambinti Apolonijai, tel. 708-387-2067.

JAV LB 50 metų sukaktis
2001 metais sukaks 50 metų nuo New Yorko mieste 1951 m. lapkričio 18 d. iškilmingai paskelbto JAV Lietuvių Bendruomenės akto. Tai buvęs signalas pradėti JAV LB forumai organizavimą. Jau pradėdami ruošti planai 50-cio sukakties nemaziau iškilmingam paminėjimui. Ilgametis LB darbuotojas Balys Raugas redaguoja leidinį, kuriame bus apžvelgtas LB istorinė raida, vienetų veikla, išeivijos gyvenimo prisiminimai atskleidimai. Norint kad nebūt pamirštas nei vienas veiksmas ar anksčiau veikęs bendruomeninis telkinys, buvęs JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytas Maciūnas B. Raugui talkina, organizuojant vietovių veiklos aprašymus.

Būtų tačiau netikslu vien tik LB pasiekimais džiaugtis. Svarbu žvelgti į šiuolaikines LB problemas bei trūkumus, ruošti planus ateities veiklai, rūpintis jaunosios kartos, lietuviškai sunkiau besisukalbančių ir naujosios bangos ateivių užangazavimu lietuviškai veiklai. Naujajam Krašto valdybos vicepirm. dr. Romualdui Kriaučiūnui yra patikėtas uždavinys atgaivinti sritinių LB vienetų suvažiavimų ruošą. Norima, kad LB vienetų vadovai turėtų progą pasidalinti savaisiais rūpesčiais, kad jie tiesiogiai galėtų perduoti savo siūlymus Krašto valdybai.

Krašto valdybos posėdžiuose plataus pritarimo rado siūlymas JAV mastu nuolatini su rengti kelių dienų studijinę konferenciją, kurioje akademinių ir praktinės veiklos pozicijomis būtų analizuojamas išeivijos gyvenimas, veiklos pobūdis ir pateikiami pasiūlymai lietuviškumui išeivijoje stiprinti. Šios studijinės konferencijos ruošia taip pat patikėta dr. R. Kriaučiūnui.

JAV LB Informacija
(Terese Geciene)

SKELBIMAI

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty, dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 586-5959
HOME (708) 425-7100
MOBL. (773) 590-0205

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

NEW VISION
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestiuose, kreipkitės į DANUTĘ MAYER. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybės įkainavimas veltui.

Oak Lawn išnuomojamas butas — \$600 į mėn. su šiluma ir elektra. Beverly išnuomojamas 4 miegamųjų namas, yra 2 mašinų garažas. Vakarinėje Oak Lawn dalyje, ramioje vietoje parduodamas „townhouse“ — 4 miegamieji, 2 vonios. Yra didelis dviejų mašinų garažas. Arti golfo laukais, baseinai, parkas. Skambinti: 773-767-2400, First Rate Real Estate, Aušra Padalino.

Tai - Jūsų laikraštis
DRAGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 586-5959
HOME (708) 425-7100
MOBL. (773) 590-0205

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

NEW VISION
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestiuose, kreipkitės į DANUTĘ MAYER. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybės įkainavimas veltui.

Oak Lawn išnuomojamas butas — \$600 į mėn. su šiluma ir elektra. Beverly išnuomojamas 4 miegamųjų namas, yra 2 mašinų garažas. Vakarinėje Oak Lawn dalyje, ramioje vietoje parduodamas „townhouse“ — 4 miegamieji, 2 vonios. Yra didelis dviejų mašinų garažas. Arti golfo laukais, baseinai, parkas. Skambinti: 773-767-2400, First Rate Real Estate, Aušra Padalino.

Tai - Jūsų laikraštis
DRAGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Dėmesys „trečiosios bangos“ ateiviams
Naujai suformuotoje JAV LB Krašto valdyboje įsteigta nauja pareigybė — vicepirm. „trečiosios bangos“ ateivių reikalams. Tuo norėta atkreipti dėmesį, jog LB rūpi masiškai į JAV iš Lietuvos atvykstantys lietuviai ir jų išlikimas savai tautai. Dabartinėje Krašto valdyboje minėta pareigybė patikėta, prieš maždaug septynerius metus su šeima į JAV atvykusiai. Daliai Badarienei. Nors ir būdama visapusiškai įsitraukusi į lietuviškosios išeivijos gyvenimą (jos priklauso kadencijai baigusiai JAV LB Krašto valdybai, vadovaujama Čikagos lituanistinės mokyklos tėvų komiteto, darbuojamasi „Drauge“), D. Badariene siejojos naujai iš Lietuvos atvykstančiųjų daliai, suprantant svarbą jiems padėti ir padėti, sprendžiant buitines, teises, svetimtos kalbos, sveikatos, mokslo tautos bei kitas problemas. Krašto valdybos prašoma, ji savo pasirodymą ir gyvenimo patirtį sutiko skirti redagavimui šiltes, kurioje gvidenimai klausimais naujai atvykusių buitį stengtis palengvinti. „Drauge“ vyriausios redaktorei Danutei Bindokienėi pritarus, jau spėjo pasirodyti skiltis vardu „Žinotina“. Pirmieji žingsniai daro teigiamą įspūdį.

Nebe pirmą kartą JAV LB stengiasi naujai atvykusiems padėti. JAV LB Socialinių reikalų taryba jau eilę metų įvairiais būdais jiems talkina. Talkina ir JAV LB Švietimo taryba, kurios žinioje veikiančios lituanistinės mokyklos nemaža dalimi yra jungtini su vietovės lietuvių parapijomis bei organizacijomis. Naujos Krašto valdybos planuose yra paruošimas leidinio, kuriame naujas atvykėlių rastų pagrindines žinias būtiniausias klausimais. Norima, kad naujai atvykusiųjų pajustų lietuviškosios bendruomenės teikiama užuovėja, skatinančią juos glaustis prie išeivijos lietuvių parapijų ir organizacijų. Solidarume ir vienybėje — stiprybė!

JAV LB Informacija
(Terese Geciene)

„GRAFOMANAI“, VIENYKIMĖS!

„Draugo“ laišku skyriuje galima rasti puikių informacijų, nuomonių ir net rašikliškų pasiūlymų. Paprastai skaitytojų nuomonių dėstymas, kaip ir visa kita dienraščio medžiaga, turi laikytis tam tikrų žurnalistinės etikos taisyklių. Jei rašantis tos etikos nesilaiko, tokį laišką spausdinti gal ir nereikėtų.

„Drauge“ savo skyrius turi redaktorė, B. Nainys, P. Petrutis, Br. Juodelis ir kiti. Juose, redaguojantys asmenys turi pakankamai vietos polemizuoti, laišku skyrių palikdami skaitytojui, nepriklausančiam redakciniam kolektyvui. Nesmagu skaityti, kada Draugo fondo kurtinis asmuo sausio 9 d. „Laiškai ir nuomonės“ skyriuje pašaipa ir insinuacijomis bado laikraščio skaitytoją ir bendradarbį.

Liuda Germanienė
Lisle, IL

LINKSMA — LINKSMIAU — LINKSMIAUSIA

Linksma, kad Lietuva, atgavusi laisvę ir nepriklausomybę 1990 metais, jau tris kartus dalyvavo olimpiadose: Barcelonoje — 1992, Atlantoje — 1996, ir Sidnėjūje — 2000. Ir visose laimėjo po kelis medalius. Sidnėjūje — net 5: 2 aukso ir 3 bronzos. (Prisiminkime: iš 200 dalyvaujančių valstybių tik 70 laimėjo bent vieną medalį).

Linksmiau būtų, jeigu Lietuva kuo greičiau būtų priimta į NATO ir ES. Tada Lietuvoje būtų daug saugiau gyventi ir kurti geresnės ateitį. Tada gal ir besotė Maskva nusiramintų.

Linksmiausia būtų, jeigu naujajame šimtmetyje ir tūkstantmetyje Lietuva vėl suzydėtų, kaip „Viešpaties slėnių leliją“, ir kad kiekvienoje Lietuvos sodyboje, kiekvienuose namuose vėl būtų saugu, gera ir ramu.

Antanas Klimas
Rochester, N.Y.

PRIVALOMA — NEPRIVALOMA

Supykusi ant šio krašto vyskupų, skundžiūsi „Draugui“, kad jie nepripažįsta Naujų metų šventės, jei pasitaiko pirmadienį ar šeštadienį (tą patią dieną ir Marijos Motinystės), ir paskelbia neprivalomą. Jei vidury savaitės — jau privalomą. Tikras vaikų žaidimas ir tikinčiųjų erziniškas, kad tokios šventės pripažįstamos, ne pagal jų prasme, bet kurią savaitės dieną pasitaiko. Tuo tarpu per Naujus metus valdiškos įstaigos kiekvienais metais uždarytos, nepaisant, kokia savaitės diena būtų.

Taip yra su Marijos Nekalto Prasidėjimo švente gruodžio 8

d. ir į Dangų Paėmimo rugpjūčio 15 d. (bet, atrodo, vyskupai jau suka galvas šią pastarąją perkelti į sekmadienį). Labai nepagarbiai laikomos Marijos Motinėlės šventės. Ji yra Amerikos globėja. Jos garbei pastatyta didinga šventovė Washington, DC, ir pavadinta Basilica Of The National Shrine Of The Immaculate Conception. Jos viduje melynai fone, kaip Lietuvos padangė, įrengta Šiluvos Marijos koplytelė — meniškai ir puošniai.

Nauji metai — ypatingi. Pradedame trečiąjį tūkstantmetį. Baigiame jubiliejinius, nes tik per Trijų Karalių šventę buvo uždarytos Šv. Petro bazilikos durys. Ar neverta susimąstyti ir, visa tai pradedant, prašyti Dievo palaimos? Matome, koks neramus šių laikų pasaulis, kad net Kūdikelio Jėzaus tėviškė Betliejus dėl tų neramumų per šventes buvo tuščias, nes maldininkai atšaukė planuotas keliones, o taip neseniai atšventėme Jo 2000 metų nuo Gimimo dienos. Ar neturėtų vyskupai kviesti žmones į gilesnį pamaldumą ir visiems maldauti Kūdikelį Jėzų, kad Jo prieš 2000 metų atneštoji į šį pasaulį Taika, Meilė, Ramybė grįžtų į žmonių širdis, o ne kaitalioji šventės iš vienos vietos į kitą ir skelbtų privalomą, o jau kitą dieną ta pati šventė neprivalomą.

Nors ne į temą, taip ir Trijų Karalių šventė tik JAV kaip kalendoriuose pažymėta iškelta į sekmadienį. Atrodo, vyskupai negalvoja apie šventių prasme, tik žiūri, kad verslininkams būtų patogiau.

Janina Miliuskienė
Worcester, MA

SVEIKINU!

Sveikinu „Draugo“ redakciją už naują skyrių — „Bičiulystę“. Aš nesu neseniai atvykęs (atrodo, kad jiems tas skyrius specialiai taikomas), bet gerai suprantu, kad svarbu nuolat keistis, ieškoti naujų kelių, naujų temų, kaip ir žmogus, ir juo labiau laikraštis, sustabarėtų, kaip pernykčių augalų stiebai.

Su įdomumu perskaičiau L. Tautkuvienės medžiagą ir laukiau daugiau. Valio p. Ligi-jai, valio ir „Draugo“ redakcijai!

Beje, čia kiek kita tema. Man iš esmės patinka pirmasis puslapis, bet norėčiau pateikti nedidelį pasiūlymą: daugiau įvairių žinių, mažiau ilgų straipsnių. Tiems išsamesniems politiniams straipsniams vieta kituose „Draugo“ puslapiuose, o pirmame — duokite mums tik paties svarbiausias žinias: su antraštelėmis, be antraščių, bet daugiau ir įvairiau.

Viktoras P. Kalvaitis
Naperville, IL

Į MODERNŲ PASAULĮ?

Jau seniai laukėme, kada „Draugas“ išsiris iš „arkliukų ir vežimų pasaulio“ ir pradės vartoti modernias „susišiekimo priemones“. Štai ir sulaukėme — „Draugo“ puslapio (tiesa, dar labai kuklaus) internete. Pradžią gera, tęskite ir jums sėkmės! Tik dėl ko neskelbiate adresą? Vieną kartą mačiau paskutiniame puslapyje, manau, kad ne visi spėjo pastebėti. Pakartokite.

Andrius Sigitas Vilkas
Detroit, MI

Pastaba: „Draugo“ internetinio puslapio adresą rasite pirmojo dienraščio puslapio viršuje, kur yra mūsų reguliarius adresus ir kita informacija. Kaip matote, dar tik pradžia — žengiamie pirmuosius žingsnius į internetą. Ateityje jie tikrai sutvirtės, bet reikia vartotojų atsiliepimų ir pasiūlymų. Kviečiame atsiliepti. Redakcija.

APIE „BIČIULYSTĘ“

Pasinaudojusi „Draugo“ ad-

A.†A. EDVARDAS G. MATTIS

Šių metų lapkričio 17 dieną Los Angeles mieste staigiai mirė Edvardas G. Mattis, sulaukęs vos 62 metų amžiaus. Edvardas G. Mattis gimė 1938 metais, Klaipėdoje. Jo tėvas, Nikodemus Matijošaitis, baigęs miškų inžinerijos mokslus Austrijoje, vertėsi miško ir medienos prekyba. Motina, Kazimiera Gedminaitė-Matijošaitienė, buvo mokytoja. Vėliau šeima persikėlė į Kauną.

Kaip ir daugybė Lietuvos inteligentų šeimų, 1944 metais Matijošaičiai su dviem mažais vaikais pasitraukė į Vakarus. Po didžiųjų Berlyno bombardavimų, šeima glaudėsi Bavarijoje, kur mažasis Edvardas išmoko kalbėti vokiškai, kaip tikras bavaras. 1949 metais Matijošaičiai iš pabėgėlių stovyklos išvyko į Australiją. Gyvendamas Adelaidėje, Edvardas mokėsi, sportavo, plau-

kiojo vandenynė ir skautavo. Ypač mėgo australišką futbolą, kurį žaidė profesionaliai, kaip ir golfą. Prieš išvykstant į Ameriką, 17-metis Edvardas laimėjo Pietinės Australijos jaunių golfo čempionatą.

Matijošaičių šeima į Ameriką atvyko 1955 metais ir įsikūrė Los Angeles mieste. Baigęs gimnaziją, Edvardas mokėsi Community College. Ilgėdamasis draugų ir vaikystės dienų, praleistų Vokietijoje, Edvardas išsėjo savanorių ir kariuomenę. Pradžioje karinį apmokymą praėjo White Santis, New Mexico, iš kur dvejim metų buvo išsiųstas į Vokietiją. Amerikai užbloka-

vus Kubą, vietoj dviejų metų teko tarnauti daugiau negu trejus. Iš kariuomenės grįžo su garbingais pažymėjimais. Iki pat savo mirties rėmė POW-MIA ir kitas karines organizacijas. Grįžęs atgal į Ameriką, jis tęsia studijas College ir USC. Kaip jaunesnysis inžinierius pradeda dirbti Rocket Dyne bendrovėje ir mokosi universitete. 1969 metais įgyja bakalauro laipsnį mechanikos inžinerijoje ir pradeda dirbti Los Angeles Water and Power departamente, kur dirbo iki pat mirties. Jis buvo registruotas profesionalas-mechanikas inžinierius Kalifornijos ir Utah valstijose. Ateinantį pavasarį planavo išeiti į pensiją.

Edvardas Mattis savo darbu labai daug prisidėjo prie lietuvių skautų stovyklų pastatų rengimo Big Bear. Su dr. Algirdu Avizieniu, Eimūčiu Kai-riū ir kitais draugais dažnai dirbo Big Bear kalnuose.

1971 metais Edvardas susituokė su iš Lietuvos atvykusia Edita Lipaite ir laimingai išgyveno beveik trisdešimt metų. Susilaukė keturių vaikų: sūnų Aro ir Aido bei dukrelių Daivos ir Dainos. Jis labai mylėjo savo šeimą ir buvo jai atsidavęs. Mokė ir auklėjo vaikus lietuviškoje katalikiškoje dvasioje, skiepijo jiems meilę Tėvynei Lietuvai. Jis su pasi-didžiavimu primindavo, kad jie yra kilę iš garsios kunigaikščio Gedimino giminės. Daug valandų praleido vežio-damas vaikus į Šv. Kazimiero liuanistinę mokyklą, padėjo jiems ruošti pamokas. Porą metų uoliai dirbo šeštadieni- nės mokyklos tėvų komitete. Edvardas skiepijo vaikams meilę sportui; pats priklausy-damas šachmatų klubui, įtraukė į šį sportą ir vaikus.

Velionis labai aktyviai prisidėjo prie kovų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, finansiskai dosniai rėmė politines patriotines organizacijas. Lietuvai atgavus laisvę, aplankė Lietuvą su savo tėveliu, o vėliau su visa šeima. Vaikams aprodė savo vaikystės vietas, aplankė ir sutvarkė senelių kapus. Edvardas buvo labai rūpestingas sūnus. Tėveliams sunegalavus, nuširdžiai prižiūrėjo juos, vežiojo pas gydytojus, rūpinosi jų priežiūra. Su didele meile atliko paskutinę sūnaus pareigą — palydėjo juos vieną po kito amžinan poilsin.



Edvardas G. Mattis

Edvardas išėjo per anksti. Jis nesulaukė du džiaugsmo, kai vaikai įsitvirtina gyvenime, kai šeima ateina dar viena mylima karta — vaikiai. Išėjo nelaukiamai, neuzbaigęs ir nepailšęs po sunkių darbų. Išėjo atlikęs žmogišką ir



Vinco Kreves (Philadelphia, PA) lit. mokyklos mokinės džiaugiasi kalediniais dovanelemis. Iš kairės: V Thompson, L. Šalčiūnaitė, R. Thompson. D. Durdienienės nuotrauka

A.†A.

AUKSEI LIULEVIČIŪTEI KAUFMANIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo KAUFMANŲ ir LIULEVIČIŲ šeimoms bei kartu liūdime.

Skrupskeliai

Gerbiama Mokytojai, Lituaniščiui

A.†A.

JUOZUI MASILIONIUI

nelauktai iškeliauvus į Viešpaties Sodus, jo liūdinčiai žmonai, mūsų mielai PRANUTEI ir visai giminei reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Praurimė Ragienė

Birutė Podienė

Vanda Petkienė

Brangiam prieteliui

A.†A.

JURGIUI JUOZUI ŽEMAITAIČIUI

Lenkijoje mirus, reiškiau gilią užuojautą sūnui RIMANTUI su žmona DANUTE bei jų vaikams ir sūnui VYTAUTUI su žmona BOŽENA bei jų vaikams.

Katarina Pečkaitienė

A.†A. PROF. ALDONA VENCLAUSKIENĖ PRISIMENANT

Kūčių dieną (1999 m. gruodžio 24 d.) Aldona Venclauskienė šventė savo 85-tą gimtadienį, šv. Kalėdas, bet Naujųjų Metų jau nesulaukė, nes Dievo siųstas mirties angelas gruodžio 27 d. pakvietė ją palikti šį pasaulį.

Aldona Zajackauskaitė-Venclauskienė gimė Rusijoje. Po ten vykusios revoliucijos su tėvais grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Panevėžyje. Tėvas buvo elektros įgėnės vedėjas. Augo trys sesutės, iš kurių viena Lietuvoje dar gyva.

1933 m. Aldona baigė gimnaziją ir tais pačiais metais įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą Kaune. Studijavo kalbas ir literatūrą. 1937 m. ištekojo už mokyklų inspektoriaus Adolfo Venclausko. Gražus jaunos šeimos gyvenimas, remiamas meilės ne tik vienas antram, bet ir Tėvynei Lietuvai buvo sudrumstas 1944 m. vasarą, kai viską naikinti karo audra atžūė iš Rytų. Aldona ir Adolfas Venclauskai pasitraukė į Vokietiją. Priklausė Lietuvių Skautų organizacijai.

1956 m. Aldona baigė Heidelberg universiteto Dolmetscher (vertėjavimo) institutą. Tais pačiais metais atvyko į JAV. Apsigyveno Worcesteryje. Dirbo Clark universiteto bibliotekoje ir studijavo. 1960 m. jį baigė istorijos bakalauro laipsniu. Aldona nesitenkino

pilietinę pareigą šiam dideliui kraštui ir nusinešdamas šviesų atminimą tikro lietuviopatrioto.

Regina Gasparonienė

šiomis įgytomis mokslo žiniomis. Ji tęsė studijas Assumption kolegijoje ir 1962 m. įsigijo rusų kalbos magistro laipsnį. Tais pačiais metais pradėjo dėstyti Clark universitete rusų kalbą. 1969 m. vokiečių kalbos magistro laipsnį įsigijo Middlebury kolegijoje, Vermonte, o 1975 m. toje pačioje kolegijoje įsigijo rusų kalbos magistro laipsnį.

Tapusi kalbų profesore, Aldona Venclauskienė daugiau kaip 20 metų jas dėstė Anna Maria kolegijoje, Paxton, MA, vadovaujamoje Šv. Onos vienuolijos seselių su kuriomis profesore nuoširdžiai bendradarbiavo. 1986 m. pasitraukė poilsui, bet artimi ryšiai su seselėmis pasiliko iki mirties. Gili draugystė profesorės buvo su kolege Raminta Moliene, kuri toje pačioje kolegijoje daugelį metų dėstė matematiką. Ju nuolatiniai pasikalbėjimai telefonu buvo kasdieniniai gyvenimo reiškiniai. Pats paskutinis, netikėtas — dieną prieš mirtį. Profesorė Aldona Venclauskienė mirė savo namuose. Šv. Onos vienuolijos seselės jai atliko ir paskutinį patarnavimą šiame pasaulyje.

Kūnas buvo pašarvotas seselių koplytėlėje Marlboro, MA. Gruodžio 29 d. po pamaldų pervežtas į Šv. Jono kapines, Worcester, MA. Palaidota šalia savo vyro Adolfo Venclausko.

Taurioji lietuve Aldona ilsekis Viešpaties ramybėje, Tave prisimena ir pasigenda draugai, buvę studentai ir Šv. Onos vienuolijos seselės.

J. M.



JAV LB Krašto valdybos posėdyje iš kairės: dr. Stasys Backaitis, Algimantas Gecys, Teresė Geciene.

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Tarpkonfesinėse lietuviškose pamaldose sausio 21 d., sekmadienį, 3 val.p.p. Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke dalyvaus katalikai, liuteronai ir reformatai. Giedos jungtinis choras, vadovaujamas muz. R. Soko, pamokslą sakys kun. dr. K. Trimakas. Taip pat dalyvaus kun. R. Gudelis iš katalikiškos Marquette Parko lietuviškos bažnyčios, iš „Tėviškes“ evangelikų liuteronų parapijos – vysk. H. Dumpys, reformatų parapijos diakonė E. Brooks, liuteronų bažnyčios kunigas iš Lietuvos V. Aušra.

Bilietus į „Dainavos“ religinės muzikos koncertą, kuris vyks šį sekmadienį, sausio 14 d., 3 val.p.p. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, dar galite įsigyti „Seklyčioje“ arba koncerto dieną – prie durų.

Čikagos ir apylinkių moksleivių ateitininkų susirinkimas penktadienį, sausio 19 d., vyks Giedrės Kazlauskaitės namuose. Pradžia 7 v.v. Susirinkimą baigsime 10:30 v.v. Visi nariai prašomi dalyvauti. Informacijai tel. 708-349-1911.

Skelbimai

• **Amerikos Lietuvių radijas**, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.v. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

• **Algis Širvaitis & Associates ieško lietuviškas, mokančios anglų ir lietuvių kalbas. Pagaudojamas kompiuterio ir bendro įstaigos darbo supratimas. Kandidatę išmokyšimė atlikti teisinės asistentės pareigas. Valandos pagal susitarimą. Įprasti apdraudimai ir t.t. mūsų apmokami. Skambinti tel. 216-692-1222 arba rašyti adv. Algijui Širvaičiui, 880 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119.**

„Seklyčiai“ reikalingas tarautojas/a. Turi gerai kalbėti lietuviškai ir angliškai, mokėti dirbti kompiuteriu. Kreipkitės tel. 773-476-2655.

Jūros skautų ir skaučių metinė iškilminga Klaipėdos dienos sueiga vyks sekmadienį, sausio 21 d. Visi broliai ir sesės prašomi dalyvauti 9 val. r. šv. Mišiose Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje. Po Mišių, 10 val. ryto – iškilminga sueiga PLC valgyklos patalpoje, Lemonte. Visiems nariams dalyvavimas privalomas. Tėveliai ir svečiai kviečiami.

Rytoj, šeštadienį, sausio 13 d., 7:30 val.v. Maria mokyklos koncertų salėje (6727 S. California Ave., Chicago) genialaus M. K. Čiurlionio kūriniai nuskambės neįprastoje šviesoje. Kompozitoriaus kūrybos interpretatorė Mūza Rubackytė iš Paryžiaus Čikagos lietuviams pateiks ypatingą šio lietuvių kūrėjo kūrinų pluoštą. Šiandien paskutinė diena, kai bilietai parduodami „Seklyčioje“, 2717 W. 71 Str. Bilietų užsakymai telefonu skambinant 708-386-0556. Maria mokyklos bilietų kasa dirbs šeštadienį nuo 6 val.v. Nepraleiskite šio neeilinio koncerto! Jus kviečia informacinė radijo laida „Studija R“ – Lithuanian News Radio 1080 AM.

Iš arti ir toli

E. VASYLIŪNIENĖ PALIKO BOSTONĄ

Pedagogė, aktyvi visuomeninė, žurnalistė, paskaitininė ir ilgametė Lietuvių Moterų federacijos Bostono klubo pirmininkė, sveikatai susilpnėjus, išsiskelė gyventi į Washington valstiją pas dukrą Rasą. LMFK narės linki Jai geriausios sveikatos ir dar daug laimingų metų. Naujas E. Vasyliūnienės adresas yra toks: 6302 South „G“ Street, Tacoma, WA 98408. Val. V.

RINKSIS PLC NARIAI

Pasaulio lietuvių centro metinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 25 d., po 11 val. Mišių Palaiminto Jurgio Matulaičio misijoje. Susirinkimas vyks didžiojoje salėje.

Susirinkime su balso teise gali dalyvauti visi, kurie centrai yra paaugoje bent 200 dol. Kiekviena 200 dol. auka suteikia nariui vieną (1) balsą, bent 670 dol. suteikia tris (3) balsus). Susirinkime galima dalyvauti asmeniškai ar per įgaliojimą/us – „proxy“. Visa informacija bus išsiųstinėta pirmą vasario mėnesio savaitę.

Susirinkime reikės išrinkti ar perrinkti septynis (7) PLC tarybos narius, kadencijos baigia: Vytautas Germanas, Daina Gylėnė, Kęstutis Ječius, Marius Kasniūnas, Alė Lieponienė, Antanas Razma, jaun., Donatas Siliūnas ir Violeta Strikienė.

Iki šiandien į PLC tarybą sutiko kandidatuoti: Vytautas Germanas, Alberto Glavinskas, Rūta Pauperienė, Antanas Razma, jaun., Algis Rūgienius, jaun., Donatas Siliūnas ir Violeta Strikienė.

Papildomus kandidatus galima siūlyti dabar, PLC raštinei ar bet kuriam pirmininkui pristatant kandidato raštišką sutikimą. Tokiu būdu jų pavardės bus galima įtraukti į balsavimo lapelį. Kandidatus bus galima siūlyti ir susirinkimo metu, tačiau jų pavardės reikės įrašyti balsavimo lapelyje.

PLC taryboje lieka: Rimas Griškelis, Juozas Kapacinskas, Povilas Kilius, Romas Kronas, Vytenis Lietuvninkas, Genė Rimkienė ir Vitalija Vasaitienė.

Susirinkime reikės išrinkti trijų (3) narių revizijos komisiją. Šiuo metu komisiją sudaro: Vytautas Jasinevičius, Aleksas Karaliūnas ir Liūdas Šlenys.

Kęstutis Ječius, valdybos pirmininkas



Su vaikais ir seselemis Vilniaus vienuolyno mugeje. Kairėje – Birutė Jasaitienė, dešinėje – Gražina Liautaud.

KALĖDŲ DOVANA

Kasdien prieš Kalėdas „Seklyčio“ pastininkas atneša krūvą laiškų. Tai – daugiausia aukos socialiniams reikalingiems, įvairiems komitetams, padedantiems Lietuvos žmonėms, įvairūs prašymai ir sąskaitos. Tarp visos tos daugybės vokų – vienas mažas vokelis. Atidarius voka, – 60,000 dol. čekis ir laiškas. Aiškinama, kad tai palikimo dalis, kad dar bus apie 10,000 dol. ir kad tie pinigai skirti Švč. Marijos Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolynui Vilniuje. Taip pat prašoma, kad „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas tuos pinigus persiųstų į Vilnių. Skaitau laišką, skačiuoju nulių, ar tikrai tiek tūkstančių, ir galvoju, kad tai labai puiki dovana seselemis – ar gali būti geresnė Kalėdų dovana? O seselemis tai tikrai turį daug pinigų reikia.

Būnant Lietuvoje pereitų metų spalio mėnesio pradžioje, šeštadienį einam kartu su Gražina Liautaud Katedros aikšte į Katedrą. Katedroje vyko 9 naujų kunigų įšventinimas. Aikšte bėga seselė Ignė (ji visada taip užsiėmusi, kad niekada nemaciau jos einančios – ji visada skuba). Pamatė mus, pasisveikino, pasikalbėjome, ir ji sakė: „Šiandien penktą valandą vakaro mūsų vienuolynė bus gatvės vaikų, kuriuos mes globojame, mugė, ateikite!“ Pajudėjome nueiti.

Vienuolynas įsikūręs Daukanto aikštėje Nr. 1. Tai – prestižinis adresas. Nes kitoje pusėje aikštės (Daukanto Nr. 3) stovi, šviečia lyg balta gulbė blizganti Lietuvos prezidentūra. Einame gatve, ant kampe – Šv. Kryžiaus bažnyčia, toliau tęsiasi aptrupėjusi mūro siena ir porą vartų. Nežinome, kur eiti. Tačiau staiga šalia mūsų išdygsta žmogysta – vaikas ne vaikas, nei šis, nei tas, apsilvilkęs ilgu sijonu, suplyšusiu švarku, su skepetu. Ir ta žmogysta prašė: „Ponios, ateikite pas mus, ten yra muzika, ten yra kas valgyti, ten smagu ir gražu“. Galvojame, kad tai persirengusi mergaitė! Sakome, kad mes labai norime ten eiti, tik nežinome kur. O žmogysta: „tetas,

aš jus nuvesiu“. Einame per vienerius vartus, per kiemą, pro apgriuvusius pastatus, o mūsų vadovas ar vadovė, atkišusi aptriušusią kepurę, sako, kad ji esanti 92 metų senelė, neturinti pinigų už ką nusipirkti vaistų ir t.t.

Viename vienuolyno pastate vyko toji gatvės vaikų mugė. Pasirodo, kad mūsų vadovas buvo vienas iš gatvės vaikų – berniukas, kuris paskui vaidino, dainavo, ir, pasak seseles Ignės, kad jis yra labai gabus. Pagalvojau, kad iš tokio vaiko gali išaugti arba labai didelis žmogus, ar, jei bus kitos aplinkybės, didelis nusikaltėlis. Mugeje, vykusi apgriuvusio vienuolyno salėje, buvo pridėta prekystalių su įvairiais vaikų darbais. Nusipirkau keturis nudažytus akmenukus. Duodu 50 dol. ir klausiu, ar užteks. Vaikų akys iššoko kaip teniso sviedinukai, ir visi kartu sakė: „Teta užteks, užteks!“ Gražinai laimė būrė čigonę, ji pirkė siuvinėtus gražius maišelius ir dar kai ką. Vaikai vadino jų pacy parąšytą vaidinimą, jie dainavo, deklamavo. Vaisino keptomis

dešrelėmis ir namine gira.

Juos – gatvės vaikus – surenka seseles ir bando padėti jiems gyventi ir augti. Jie ateina čia po pamokų arba tada, kai namuose gyvenimas sunkus ir jiems vietos ten nėra. Sesele Ignė pasakoja, kad vieną naktį išgirdo, kad kažkas krapštosi prie durų. Atidarė – stovi du maži vaikai ir prašosi būti priimami ir priklausti per naktį, nes juos girti tėvai išmetė iš namų į gatvę. Seseles dabar dirba ir su gatvės vaikų mamomis, kad šios išmokytų gyventi ir auginti vaikus.

Visiems išsiskirsčius, seselė Ignė vedžiojo po didžiulį kiemą, rodė 15 šimtmečio vienuolyno apgriuvusius ir reikalingus remonto pastatus. Valdžia seselemis atidavė vienuolyną, bet reikia daug darbo ir daug pinigų, kad tuo vienuolynu seseles ir kiti galėtų iki galo naudotis. O toks didelis turas, ir tokioje puikioje, prestižinėje Vilniaus miesto vietoje! Šv. Kryžiaus bažnytelė, priklausanti vienuolynui, yra išsilaukusi gerai, nes ten rusų laikais buvo padaryta Baroko muzikos salė. Dabar visus šventus paveikslus ir statulas gražino atgal, ir vėl galima bažnyčioje melstis.

Sesele Ignė rodė, kur seseles, kurių, kiek supratu, ten dabar yra 6, gyvena. Jos turi porą kambariukų namelyje, kuris atrodo kaip sargo namelis prie vartų, ir porą kambariukų prie bažnyčios. Kambariukai mazi, lovos siauros, vos apsisukti galima, virtuvėlė lyg kišenė. Žiemą nėra šilumos. Bet seseles per daug nesiškundžia, jos dirba savo darbą ir yra patenkintos. Taigi tie palikimo pinigai, kuriuos seselems nusiuntėme, yra labai labai didelė šv. Kalėdų dovana ir yra labai ir labai reikalingi. O asmuo, kuris tuos pinigus atsiuntė, gali būti ramus, kad tie pinigai pateko į tikrai reikalingas ir atsakingas rankas.

Birutė Jasaitienė

„SIŪLAU GELBĖJIMOSI RATA – MENA...“

Apmąstymai sutinkant Mūzą Rubackytę Čikagoje

Štai jau beveik dešimtmetį Paryžiuje gyvenančios Mūzos Rubackytės koncertus lydi susizavėjimo kupini atsiliepiamai pasaulinėje spaudoje – prancūziškai, vokiškai, itališkai, angliškai. Prieš du metus „The Royal Gazette“ dienraščio muzikos kritikė Deirdre Stark įvertino mūzos koncertą žodžiais „Passion, fire and thunder from a musical magician“ – čia vertinimo nereikia: įvairiose pasaulio šalyse recenzantai atkreipia dėmesį į jos itin precizišką techniką ir poetišką sielą, temperamentą ir humoro jausmą, rafinuotą muzikinį skonį ir – kas be ko – asmenišką moterišką žavesį.

Pati pianistė prisipažįsta, kad jai malonu sulaukti gerų įvertinimų, tačiau mano, jog tiesiogiai jie skambinimo nepaveikia. „Mes, menininkai, – sako ji, – einame savo keliu, ieškodami tarsi kliūčių sienos – kaip kokio įsivaizduojamo „slibino“, kurį mums lemtis liepia įveikti. Čia recenzentų nuomonė nieko nereiškia – privalome eiti savoju keliu. Tuo labiau, kad kritika kartais priklauso nuo kritikų, galbūt nelabai laimingų asmenybių, tik įsivaizduojančių esą kritikai. Tokiais atvejais recenziją nulemia rašančio nuotaka“ („Muzikos žinios“, 2000 m., nr. 251).

Labai palankiai sutinkami ir Mūzos Rubackytės kompaktiniai albumai, kurių – jau

aštuoni. Jie, beje, neeiliniai – įrašus leidžia tokios rimtos Europos leidyklos kaip „Marco Polo“ ir „Lyrix“. Na, o koncertų recenzijose pastebim vieną pasikeitimą: jeigu 1993 m. dar galėdavai perskaityti „nezinoma, bet puiki pianistė iš Lietuvos“, tai vėliau stambiosse antraščių šriftuose trimuodavo epitetas „nuostabi lietuvių pianistė mūza Rubackytė!“ Prisipažinimo kaina? Tik pati Mūza tai galėtų pasakyti. Atsigręžę matome didžiulius darbo rezultatus: simfonijos koncertų, nesuskaičiuojamus radijo įrašus, populiarius kompaktinius albumus... Ir, žinoma, tai, ko nematome, tačiau galime nujauti – ilgas repetitijas, technikos šlifavimą, kūrybą tarp keturių sienų...

Mūzos kūrybinis tvarkaraštis kasmet intensyviau. Štai 1998 m. ji prisipažino, kad jau sudarinėja 2000-ųjų planus. Šiemet – 2002-ųjų? O gal dar toliau? Jau vien šių metų kovą pianistė tris kartus perskris Atlantą. Mėnesio pradžioje jos laukia pasirodymas su South Carolina simfoniniu orkestru, mėnesio viduryje – gastroles Ohio valstijoje su Canton simfoniniu, o kovo pabaigoje Mūza skambins mistiškąje Čilės sostinėje Santiago.

Tačiau grįžkime į Čikagą. Gal ne veltui mūsų miestas vadinasi išeivijos lietuvių sostine, ir esame strategiškai, geografinė prasme, įsikūrę

JAV centre? Todėl ir laimė mums nusišypsojo, kad po dviejų triuškinančio pasisekimo koncertų su Nashville filharmonija praėjusį savaitgalį Mūza prailgina savo buvimą Amerikoje, sutikdama užbaigti ciklą renginių, skirtų M. K. Čiurlionio 125-mečiui būtent Čikagoje. Koks įdomus mūsų tautos genijaus kūrybinis maršrutas: Vilnius – Paryžius – Čikaga! Tai pagrindinis, sakykume, neatsitiktinis Čiurlionio metų kelias. Būtent šiuose miestuose vyko svarbiausi jubiliejaus renginiai. Ir Mūzos recitalis šį šeštadienį – baigiamasis jų akordas. Programoje, beje, ne vien Čiurlionio muzika, tačiau tai tebūnie staigmena atėjusiems į koncertą, vyksiantį š.m. sausio 13 d. 7:30 v.v. Maria aukštesniosios mokyklos koncertų salėje, 6727 South California. Mūzos Rubackytės recitalį rengia informacinė radijo laida „STUDIJA R“, transliuojama nuo pirmadienio iki penktadienio, nuo 4-6 v.v. per WNWJ 1080 AM. Informacija 708-386-0556.

O pakviesti visus į Mūzos recitalį norėtume maestro M. Rostropovičiaus žodžiais: „Šis taktantmetis – technologijos amžius. Internetas duoda mums viską – informaciją, žaidimus, bendravimą. Bet yra viena yda – bendraudamas per internetą, nematai žmogaus veido, akių... Tam, kad neprarastume bendravimo, yra gelbėjimosi ratas – menas“.

Ramunė ir Raimundas Marius Lapai



Visi vaikai dalyvavo vaidinime.

JAUNIMO CENTRAS SUTIKO NAUJUS METUS

„Pakelkim mes taures linksmųjų ir gerkim, mielieji draugai“, – taip skambėjo operos daina, sutinkant Naujuosius Metus Jaunimo centro didžiojoje salėje. Naujų Metų sutikimą suruošė Čikagos Lietuvių operos valdyba, vadovaujant Vaclovui Momkui. Tai – tradicinis Naujų Metų pokylis, ruošiamas jau daugelį metų lėšų sutikimui naujos pavasario operos pastatymui ir prisidėjimui prie Jaunimo centro išlaikymo.

Artėjant šventėms, operos gerbėjai buvo kviečiami atsilankyti į šį pokylį ir užpildyti didžiulį Jaunimo centro salę. Valdybos pirmininkas Vaclovas Momkus ir Jurgis Vidziū-

nas, padedant ir kitiems asmenims, puošė salę, kad ji džiugintų atvykusius svečius. Sekmadienio vakare gražiai pasipuosė svečiai rinkosi Naujų Metų sutikimui. Svečių tarpe buvo vyresnės kartos ir naujai atvykusių lietuvių, kad bendrai galėtų sutikti ateinančius metus. Reikia pasidžiaugti, kad naujai atvykę mūsų tautiečiai remia šiuos namus ir operos pastatymus, nes naujieji ateiviai perims vadovavimą, vyresnės kartos asmenims išeinant amžinybė. Šokiama grojo visų mėgiamas Algimanto Barnišio orkestras su gražiabalsėmis dainininkėmis. Maistą gamino Ona Norvilienė, talkinant



Mergaitės mugeje prie savo padarytų dovanėlių.

Adelei Lietuvninkienei ir Viktorijai Valavičienei. Vakaro pokyliui vadovavo Vaclovas Momkus. Artėjant 12 valandai, svečiams buvo išdalintas šampanas, o Naujų Metų sutikimui – įvairūs „blizgučiai“, „piktųjų dvasių“ nubaidymui, nes Naujieji Metai turi atnešti džiaugsmą, laimę ir meilę žmonijai. Prieš pradėdant triukšmingą sutikimą, buvo taip sugiedotas Lietuvos himnas, kad nuo galingų balsų net Jaunimo centro sienos „drebojo“.

Pabrėžtina, kad pokylis svečiai buvo labai skaniai pamaitinti, o po 12-tos valandos dar kartą galėjo pasistiprinti nuo šokių nuvargintais jėgais, šaltais mėsos gaminiais, karšta

kava ir saldumynais. Muzikos garsai skambėjo net ligi trečios valandos ryto. Čikagos Lietuvių operos valdyba nuoširdžiausiai dėkoja Naujų Metų sutikime dalyvavusiems svečiams, tarp kurių buvo įvairių metų iš Lietuvos atvykusius asmenų. Džiugu, kad buvo suteikta pinigų operos pastatymui.

Peržengus į Naujuosius Metus, prisimintini poetai žodžiai: „Bet metai Naujieji vis liepia musms stengtis, pasiekti geresnę sau laimę – sapnus, ir yra gerai juos įgyvendinimui rengti, nežiūrint – ar bus kas iš to, ar nebus. Gyvenkite, laukite, gal nusirsite į laimę per Naujuosius sulauktus metus“.

Antanas Pauzuolis